

ZPRAVODAJ

UNIVERZITY PARDUBICE

◆ číslo 35, ŘÍJEN 2003 ◆

univerzita

univerzita

univerzita

univerzita

univerzita

univerzita

Zahájili jsme v Pardubicích padesátý čtvrtý akademický rok

Každý z již uplynulých roků více či méně přispěl do mozaiky, která vytváří historii, současnost a budoucnost naší alma mater.

Dovolte mi abych se nyní pokusil definovat to, čím by se například mohl do zmíněné mozaiky zapsat akademický rok 2003/2004.

Na naší univerzitě bude ve všech formách studia studovat 6000 studentů. V poměru ku počtu obyvatel města Pardubic (přibližně 90 000) se již dostáváme k číslu 0,07, což je srovnatelný poměr s jinými univerzitními městy v republice (výjimkou je pouze Olomouc a Brno, kde tento poměr přesahuje číslo 0,1). Naše univerzita nabízí

studentům vskutku široké spektrum studijních programů od experimentálně náročných programů technických, technologických a přírodovědných, přes programy zaměřené na ekonomické a správní disciplíny, až po programy humanitní a zdravotnické. Nepředpokládám, že by se vzdělávací a vědecké zaměření univerzity dále výrazně měnilo a dramaticky rozšiřovalo. Půjde spíše o dotvoření odborného zázemí fakult, o rozšiřování možnosti studovat v navazujících magisterských programech a pro ty nejlepší i v programech doktorských, a také o úplný přechod na strukturované studijní programy. Jediným dluhem naší školy, který bychom měli splatit, je neexistence elektrotechnických studijních programů. Já doufám, že se podaří v průběhu roku získat akreditaci prvního bakalářského programu i v tomto směru. V roce desátého výročí přejmenování naší školy na Univerzitu Pardubice budou tedy dotvořeny základy budoucí struktury školy, kde budou na šesti součástech (fakultách, případně vysokoškolských ústavech) studovat studenti v bakalářských, magisterských a doktorských programech.

Ke zlepšení výukových podmínek našich fakult a ústavů jistě přispěje otevření tří nových poslucháren (jedna pro cca 350 a dvě pro 100 posluchačů) na začátku letního semestru. Posluchárny byly získány přebudováním tělocvičny v areálu dopravní fakulty nákladem přibližně 20 milionů korun. Bude pokračovat i budování zázemí Ústavu zdravotnických studií v areálu v Průmyslové ulici, jehož část (20%) bude rozhodnutím Zastupitelstva Pardubického kraje převedena z tohoto vlastníka na univerzitu.

Rád bych, aby následující akademický rok proběhla všechna zbývající jednání, povolování a výběrová řízení spojená s přípravou zahájení výstavby nového areálu Fakulty chemicko-technologické v univerzitním kampusu v Polabinách. Příprava takové stavby je věc velmi složitá, a to zejména v období, kdy financování českého vysokého školství je dlouhodobě podceňováno. Já osobně, ale i celá řada dalších lidí věnovala tomuto projektu mnoho energie, času

a úsilí. Rok 2004 by měl být rokem zahájení stavby, a já chci udělat maximum pro to, abychom zahájili co nejdříve.

Třetím střípkem do mozaiky, který osobně považuji za velmi důležitý, je to, že v průběhu následujícího akademického roku se Česká republika stane členem Evropské unie. Univerzita Pardubice bude tedy součástí Evropského vysokoškolského vzdělávacího prostoru a Evropského výzkumného prostoru. Zní to jistě hezky, ale proto, abychom se stali platnou a respektovanou součástí tohoto prostoru, je třeba ještě mnohé vykonat. Z formálního hlediska je jistě

důležité, že naše univerzita je jednou ze sedmnácti českých univerzit, které jsou členy Evropské asociace univerzit, která má 622 členů. Určitě je také dobře, že se snažím práce této organizace aktivně zúčastňovat, a to nejenom jako místopředseda České konference rektorů pro vnější záležitosti, ale zejména jako rektor Univerzity Pardubice. Evropská asociace univerzit je bezpochyby velmi významným grémiem, které připravuje podklady, na základě kterých se připravují jednání evropských ministrů školství (1997 – Lisabonská úmluva o uznávání kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu,

1998 – Sorbónská deklarace o harmonizaci výstavby Evropského systému vysokého školství, 1999 – Společné prohlášení ministrů školství evropských států na setkání v Bologni, kde byl definován Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání, 2001 – Komuniké ze setkání evropských ministrů zodpovědných za vysoké školství v Praze, 2003 – Konference evropských ministrů školství v Berlíně). Zjednodušeně řečeno, všechna tato jednání mají za cíl definovat Evropský vysokoškolský vzdělávací prostor, schopný poskytnout srovnatelné vzdělání s možností (ale spíše téměř povinností) strávit část studia v jiné zemi, na jiné vysoké škole. K tomu je třeba vytvořit a používat nejenom jednotný systém kreditů (European Credit Transfer System – ECTS), ale být připraveni vyučovat v angličtině, nebo naopak v angličtině studovat, poskytovat kvalitní vzdělání na úrovni a mít i patřičné zázemí. I když se leccos na univerzitě zlepšilo, i když narůstá počet vyjíždějících a přijíždějících studentů a učitelů a naše zapojení v evropských programech, je třeba mnoho změnit. Na univerzitě existují pracoviště s významnou vazbou na zahraničí, ale také pracoviště uzavřená do sebe, bez kontaktů, bez toho, že by o výsledky jejich práce měl někdo v zahraničí zájem. Do budoucna je třeba, aby všechny fakulty byly schopny přijímat zahraniční studenty do programů, které budou vyučovány v angličtině. V blízké budoucnosti nebude možné, aby student doktorského programu nevyjel alespoň na půl roku do zahraničí.

Možná si to ani neuvědomujeme, ale – dle mého názoru – nemáme mnoho času. Neměli bychom dopustit, aby nás ostatní české univerzity v tomto směru předběhly.

Snad jedno obecnější přání, které se trochu týká celé naší společnosti. Doufám, že se změní pohled české veřejnosti na české vysoké školy. Pokud je veřejnost vnímá pouze jako školy, kde se vyučuje a předávají poznatky a dovednosti, je to chyba. Doufám, že vysoké školy budou vnímány více jako instituce pěstující vědu a tvořící nové poznatky. Mám ale pocit, že to není chyba jenom veřejnosti, ale i vysokých škol. V republice existují fakulty s minimálním vědec-

kým výkonem, jejich absolventi jistě mají pocit, že mezi střední školou a vysokou školou není velkého rozdílu (snad jen, že se na vysoké škole nepřezouvají). Já přeji našim studentům, aby oni takový pocit na Univerzitě Pardubice nikdy neměli.

Přeji všem studentům úspěch ve studiu a dobré učitele, učitelům hodně zajímavých vědeckých výsledků a pozorné studenty, všem našim zaměstnancům a studentům dohromady přeji, aby jim práce a život na naší univerzitě přinášely uspokojení.

Váš Miroslav Ludwig,
rektor

Rektoři českých vysokých škol zasedali v Pardubicích

rektor UPa prof. Ludwig v úvodu zasedání ČKR představil naši univerzitu

ministerně Buzková, náměstek pro VŠ Kolář a rektor Ludwig před večerním jednáním na zámku

zámecké sály poskytly důstojné přístřeší pro jednání rektorů českých VŠ

Ve čtvrtek 4. září a pátek 5. září se konalo v péči Univerzity Pardubice **71. zasedání Pléna České konference rektorů**. Zasedání se zúčastnilo 30 (z 36) představitelů vysokých škol z celé České republiky, a to z veřejných vysokých škol, státních i soukromých, sdružených v České konferenci rektorů. První den jednání probíhal ve čtvrtek v Rytířských sálech pardubického zámku. Odpolední program začínal ve 14 hodin zasedáním předsednictva České konference rektorů a na ně navázalo zasedání pléna. Večerní částí programu se zúčastnila ministryně školství, mládeže a tělovýchovy JUDr. Petra Buzková a její náměstek pro vědu a vysoké školství doc. RNDr. Petr Kolář, CSc., kteří s rektory diskutovali aktuální problémy českých vysokých škol, reformu vysokého školství a přípravu rozpočtu na rok 2004.

předseda ČKR rektor Univerzity Karlovy prof. Ivan Wilhelm

Páteční část programu se uskutečnila v kongresovém sále rektorátu Univerzity Pardubice v univerzitním kampusu v Polabinách. Spolu s předsedou Akreditační komise ČR prof. Miroslavem Liškou rektori jednali m.j. o vzájemné spolupráci při zajišťování kvality vysokého vzdělávání a s prof. Janem M. Honzíkem, národním koordinátorem, o evropském systému transferu kreditů. Jednání bylo ukončeno tiskovou konferencí, která se konala v 15 hodin v zasedací místnosti rektorátu, kde byla novinářům poskytnuta informace o výsledku dvoudenního jednání rektorů.

O dobré zažívání jako předpoklad dobrého a spokojeného průběhu jednání se na zámku postarali pedagogové a studenti soukromé Labské hotelové školy v Polabinách a dobré čaje a pohodu při jednání na rektorátě obstarala Dobrá čajovna z Pardubic. Jim,

„pardubickým zámeckým pánům“, zejména pak řediteli PhDr. Šebkovi a jeho spolupracovníkům, všem pracovníkům kanceláře rektora a dalších oddělení rektorátu, kteří vzorně zajistili vše potřebné pro vytvoření příjemného zázemí pro jednání rektorů, patří upřímný a velký dík.

(vw)

Usnesení 71. zasedání Pléna České konference rektorů Pardubice, 4. - 5. 9. 2003

Plénium České konference rektorů (ČKR) přijalo na svém 71. zasedání následující usnesení:

1. ČKR se v období posledních dvou let velmi intenzivně zabývala přípravou reformy veřejných vysokých škol zaměřené na zvyšování kvality vysokoškolského vzdělávání. Přípravený návrh reformy je v plném souladu jak s vládním programem, tak i s dlouhodobějším programem koaličních politických stran a priorit. Akademická obec vysokých škol je k realizaci navržené reformy připravena.
2. ČKR opakovaně a důrazně upozorňuje, že reforma veřejných vysokých škol je podmínkou konkurenceschopnosti českých vysokých škol v evropském vzdělávacím a výzkumném prostoru. Bez překonání chronického podfinancování veřejného vysokého školství nebude možné pokračovat v započaté transformaci, nebude možné zvýšit úroveň vysokoškolské vzdělanosti a nebude možné udržet úroveň absolventů a jejich rovnocenné uplatnění na evropském trhu práce. Proto ČKR podporuje ministryni JUDr. Petru Buzkovou v jejím úsilí o vytvoření finančních podmínek pro realizaci reformy.
3. Zajištění reformy veřejných vysokých škol bezpodmínečně nutným navýšením finančních prostředků pro rok 2004 o 5,2 mld Kč je nevyhnutelným krokem k naplňování priority deklarované v prohlášení vlády ČR a odpovědností celé politické reprezentace.
4. Reformu českých veřejných vysokých škol, která je svými důsledky klíčem a východiskem pro rozvoj celého českého školství od základních škol po systém celoživotního vzdělávání, nelze

odkládat, jako nelze posunout datum vstupu ČR do Evropské unie. Opoždění reformy českého vysokého školství bude znamenat podstatné ohrožení konkurenceschopnosti českých vysokých škol na evropském trhu vzdělávání.

5. Reforma je nutnou podmínkou pro budoucí rozvoj národního hospodářství a také pro budoucí konkurenceschopnost ČR po přijetí do EU. Reforma je předpokladem úspěšného zapojení českých vysokých škol do společných výzkumných programů EU, pozitivně ovlivní restrukturalizaci průmyslu s orientací na progresivní technologie. Realizace reformy v oblasti vědy a výzkumu na vysokých školách představuje nejúčinnější prostředek transferu vědomostí a znalostí pro potřeby uživatelské sféry a podmiňuje další příliv zahraničních investic do ČR.

v Pardubicích dne 5. září 2003
za Českou konferenci rektorů prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc., předseda

Rektoři českých vysokých škol se setkali s premiérem Špidlou

V pondělí 29. září se rektor Univerzity Pardubice prof. Ludwig, spolu s ostatními rektory českých vysokých škol, setkal s premiérem Vladimírem Špidlou. Setkání se konalo při příležitosti zahájení akademického roku 2003/2004 na ČVUT v Praze – v Betlémské kapli. Dle očekávání, hlavním tématem společného jednání premiéra

s rektory bylo financování vysokých škol v roce 2004, zejména v souvislosti s tím, že vláda nenašla prostředky na odstartování reformy vysokých škol, na niž rektoři a vysoké školy spolu s ministryní požadovali v roce 2004 3,5 mld. Kč.

(vw)

STUDENTSKÁ CENA REKTORA

při slavnostních promócích byly letos v červnu poprvé udělovány Studentské ceny rektora

rektor udělil 2 ceny I. stupně a 9 cen II. stupně

Ve snaze zvýšit motivaci studentů ke kvalitnímu studiu, zvláště pak při zpracování a obhajobě diplomových prací, vypsala letos poprvé rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. Studentskou cenu rektora pro nejúspěšnější studenty posledních ročníků magisterských studijních programů.

Tato cena má dva stupně. O udělení cen rozhoduje rektor na základě návrhu děkanů fakult. Podmínky pro podání návrhů byly následující:

Studentská cena rektora I. stupně: - celkový prospěch studia „s vyznamenáním“ (červený diplom), vynikající teoretická a experimentální úroveň diplomové práce a její obhajoby, doložená doporučením a zdůvodněním komise pro státní závěrečné zkoušky a děkana fakulty.

Cena I. stupně:		název diplomové práce:
Ing. Helena Vodáková	DFJP	„Technická opatření ke zvýšení korozní odolnosti výfukových soustav osobních automobilů.“
Ing. Petr Knotek	FChT	„Využití tepelně programovaných technik k charakterizaci Cu-zeolitů.“
Cena II. stupně:		
Ing. Alena Machová	DFJP	„Změna celní soustavy a její vliv na české firmy.“
Ing. Jan Bělina	DFJP	„Integrovaný informační systém osobní dopravy v Pardubicích.“
Ing. Pavel Wohanka	DFJP	„Kompatibilita trojfázového usměrňovače s indukční zátěží vůči napájecí síti.“
Ing. Milan Matějec	FES	„Zachytávání dat přenášených v počítačové síti.“
Ing. Radka Hlaváčková	FES	„Strategický marketing Mnichova Hradiště.“
Ing. Martin Kučera	FES	„Problematika starých zátěží v Pardubickém kraji.“
Ing. Hana Hrabáliková	FChT	„Studium fotocitlivosti a možnosti tvorby difrakčních prvků ve vrstvách systému AS-S-Se.“
Mgr. Šárka Ouzká	FChT	„Izolace glykoproteinů.“
Ing. Jan Gojný	FChT	„Antikorozní pigmenty chemicky působící v porovnání s kovovým práškovým pigmentem.“

(na Fakultě ekonomicko-správní nebyla udělena Studentská cena I. stupně, na Fakultě humanitních studií Studentská cena I. ani II. stupně)

Studentská cena rektora II. stupně - vynikající úroveň diplomové práce a její obhajoby, doložená doporučením a zdůvodněním komise pro státní závěrečné zkoušky a souhlasem děkana fakulty.

Studentská cena rektora je spojena s předáním diplomu Univerzity Pardubice a s peněžní odměnou, jejímž zdrojem je stipendijní fond univerzity. Výše této odměny byla v roce 2003 následující:

Cena rektora I. stupně - 12 000 Kč (10 000 Kč odměna + 2 000 Kč mimořádné stipendium), Cena rektora II. stupně - 5 000 Kč.

První předání Studentských cen rektora se uskutečnilo slavnostním způsobem při konání závěrečných promócí v červnu. V roce 2003 byly celkem na univerzitě uděleny dvě ceny prvního stupně a devět cen druhého stupně.

Petra Voženílková
referát pro vzdělávání a výzkum, rektorát UPa

Pracovní návštěvy

V pondělí 9. června se v kanceláři rektora uskutečnilo krátké jednání PhDr. Petra Mareše, CSc., místopředsedy vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje, s rektorem univerzity prof. Ludwigem.

Poslaneckého pondělku v Pardubicích využila dne 19. května i poslankyně Ing. Alena Páralová, místopředsedkyně poslaneckého výboru pro sociální politiku a zdravotnictví, a poslanec PhDr. Walter Bartoš, předseda poslaneckého výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, k poměrně rozsáhlé debatě k otázkám vědy, a to s prorektorem univerzity pro vědu a vnější vztahy prof. Ing. Jiřím Málkem, DrSc., a přizvanými proděkany z fakult.

Právníci českých vysokých škol se sešli na Univerzitě Pardubice

Na Univerzitě Pardubice se uskutečnil ve dnech 3. - 4. června 2003 již osmý pracovní seminář právníků veřejných a státních vysokých škol v České republice.

Cílem těchto pracovních setkání, organizovaných postupně jednotlivými univerzitami jedenkrát za půl roku, je vzájemné předávání zkušeností z právní oblasti při zajišťování činnosti vysokých škol. Legislativní práce na vysokých školách má svá specifika vyplývající z vlastního poslání vysokých škol jako institucí zajišťujících nejvyšší vzdělání a kvalifikaci, ale současně působících i jako špičková vědecká, výzkumná a vývojová pracoviště. V této souvislosti pak ještě vysoké školy vystupují v navazující doplňkové činnosti jako samostatné právní subjekty v občanskoprávních a obchodněprávních vztazích. Program dvoudenního jednání se týkal zejména výměny zkušeností s tvorbou základních vnitřních předpisů univerzit a jejich fakult. Ty mají zásadní legislativní vliv na vnitřní organizační strukturu univerzit a fakult a ovlivňují činnost celé akademické obce. Ve společné diskusi byly řešeny např. některé aktuální otázky vztahující se k rozhodování orgánů při výběrových řízeních, k přerušení studia, k ochraně osobních údajů zpracovávaných výpočetní technikou a k pojištění studentů po dobu odborné praxe.

Pro účastníky semináře byla připravena i kulturní část spojená s prohlídkou pardubického zámku a návštěvou vernisáže v Galerii Univerzity Pardubice.

V závěru se pracovního jednání semináře zúčastnil za vedení Univerzity Pardubice prorektor pro vnitřní záležitosti doc. Ing. Jiří Cakl, CSc., který přítomné účastníky semináře obsáhle a poutavě seznámil nejen s historií univerzity a s jejím současným rozsahem pedagogické a vědecké činnosti, ale zejména s perspektivou dalšího rozvoje univerzitního kampusu a postavením Univerzity Pardubice v rámci města Pardubic a Pardubického kraje.

Semináře se zúčastnilo celkem 23 pracovníků právních útvarů univerzit z Prahy, Brna, Ostravy, Olomouce, Opavy, Plzně a Českých Budějovic. Celého průběhu pracovního semináře se zúčastnila i pracovnice právního oddělení odboru vysokých škol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR paní JUDr. Věra Kofátková.

Rád bych touto cestou poděkoval za svoji osobu i jménem ostatních účastníků všem zaměstnancům univerzity, kteří svým aktivním přístupem a ochotou pomohli zdárně zajistit celý připravený program semináře, včetně zajištění stravování a ubytování účastníků, a i tímto způsobem se zasloužili k šíření dobrého jména univerzity.

*JUDr. Pavel Horák,
právník UPa*

jednání vysokoškolských právníků probíhalo v příjemném prostředí salonku menzy

v závěru jednání vystoupil prorektor doc. Jiří Cakl, CSc. (vlevo, uprostřed autor článku)

společné závěrečné foto účastníků semináře na terase menzy

V laboratořích DFJP bylo rušno i o prázdninách

Součástí grantového projektu GAČR 101/01/0242 je zpracování konstrukční dokumentace a stavba zkušebního zařízení pro experimentální výzkum kontaktu kola s kolejnicí a vlivu brzdných procesů na životnost jízdní plochy. Toto zařízení umožní realizovat drahé a nesnadno opakovatelné zkoušky, které dnes lze provádět jen na skutečných vozidlech za provozu. Jde o unikátní stav, jehož využití bude převážně v aplikovaném výzkumu reálných kontaktních poměrů při působení tečných sil, které ve spojení s materiálovými otázkami (změny struktur a degradace povrchových vrstev) dnes tvoří závažný soubor problémů, a dále ve výuce v doktorském stu-

dijním programu. Celý projekt se realizuje vlastními silami pracovníků katedry dopravních prostředků a katedry provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě. Aby bylo možné zařízení v nejbližší době uvést do chodu, oblékli pedagogové montérky a v prázdninových týdnech znovu dokázali, že svoji inženýrskou profesi nezapomněli. Díky tomu se realizace zkušebního stavu vydatně posunula k cíli.

*doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc.,
prorektor*

Katedra dopravních prostředků DFJP

dispozice zkušebního stavu, stále jen v částečné realizaci

(zleva) doc. B. Till, prof. J. Čáp a prof. R. Kaloč spolu s technikem p. Benešem

Slavnostní ukončení studia Univerzity 3. věku

V pátek 20. června 2003 skončil na Dislokovaném pracovišti Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice slavnostním předáním „Osvědčení“ již druhý cyklus studia Univerzity 3. věku. Studium Univerzity 3. věku (U3V) bylo zahájeno prvně v zimním semestru akademického roku 1999 s názvem „**Železniční doprava a technika**“. Přihlásilo se dvacet uchazečů, z nichž po úspěšném absolvování ukončilo studium 15 absolventů. Studium bylo zaměřeno zejména na nové poznatky získané na základě vědeckých poznatků nebo praxe. Pro velký zájem seniorů byl proto připraven a v listopadu 2001 opět zahájen první semestr nového dvouletého, čili čtyřsemestrálního, studia „**Moderní dopravní technika**“.

Organizaci této dlouhodobé akce znovu zabezpečovalo českotřebovské Regionální středisko Institutu Jana Pernera o. p. s. za podpory města Česká Třebová, Nadačního fondu Jana Pernera a Nadace Open Society Fund Praha. Toto čtyřsemestrální studium U3V se koná již tradičně na Dislokovaném pracovišti Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice (DFJP UPa) v České Třebové, kde je i sídlo Regionálního střediska Institutu Jana Pernera o. p. s. Vedení Dislokovaného pracoviště i ostatní pracovníci, kteří zde působí, vytvářejí velice příznivé podmínky a pohodu pro úspěšný průběh studia.

Univerzita 3. věku je základní užívanou formou celoživotního vzdělávání. V souladu se svým posláním na úseku vzdělávací čin-

nosti a mimo rámec studijních programů poskytuje DFJP UPa programy celoživotního vzdělávání zaměřené zejména na:

- Bezpečnost dopravního provozu
- Jakost přepravních, dopravních a logistických služeb
- Harmonizaci právních norem EU s právem ČR
- Rozvoj informačních systémů v dopravě
- Zavádění progresivních dopravních technologií
- Podnikatelské schopnosti pracovníků v dopravě
- Nové konstrukční materiály a technologie
- Nová vozidla pro koridorové a regionální tratě
- Výstavba koridorových tratí a moderní traťové stroje a mechanizační zařízení
- Měření a zkoušení v oboru dopravních prostředků.

V každém semestru se uskutečňuje šest soustředění vždy v pátek, ve dvoutýdenních intervalech. Jednotlivé předměty jsou vyučovány v rozsahu 6 hodin na každém soustředění. V průběhu dne je pro účastníky připraveno na pracovišti malé občerstvení. Na závěr každého ročníku je uspořádáno závěrečné soustředění, kde účastníci mají možnost prezentovat získané poznatky. Po organizační stránce se studium U3V řídí „Řádem celoživotního vzdělávání na Dopravní fakultě Jana Pernera Univerzity Pardubice“, vypracovaným ve formě vnitřního předpisu podle zákona

účastníci Univerzity 3. věku společně s představiteli UPa a města Česká Třebová

slovo na závěr – prorektor UPa doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc.

podpis do pamětní knihy města Česká Třebová – dipl. Ing. Květoslav Plešinger

111/1998 Sb., o vysokých školách. Studium U3V bylo doposud zcela bezplatné. Finanční podporu poskytoval Městský úřad v České Třebové, Institut Jana Pernera a Nadace Open Society Fund Praha. Díky této podpoře mohli výuku zabezpečovat přední pracovníci fakulty a pracovníci z průmyslu a resortu dopravy.

Všichni posluchači při zahájení studia obdrželi výkaz o studiu potvrzený studijním oddělením DFJP, ve kterém měli uvedené všechny absolvované přednášky. Potvrzený výkaz o studiu byl podmínkou pro získání „Osvědčení“ o absolvování čtyřsemestrálního studia U3V. Osvědčení, o jehož velice hezkou grafickou úpravu na vysoké úrovni se postaralo Tiskařské středisko univerzity, podepsané děkanem DFJP a rektorem UPa, bylo účastníkům předáno na slavnosti pořádané v obřadní síni radnice města Česká Třebová. Slavnostního předávání se zúčastnil prorektor Univerzity Pardubice pan doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc., starosta města Česká Třebová pan Jaroslav Zedník, vedoucí Dislokovaného pracoviště DFJP v České Třebové pan doc. Ing. Jaromír Zelenka, CSc., vedoucí katedry Dopravních prostředků pan prof. Ing. Jaroslav Čáp, DrSc., vedoucí Regionálního střediska Institutu Jana Pernera v České Třebové paní doc. RNDr. Jaroslava Machalíková, CSc. a garant studia pan doc. Ing. Břetislav Till, CSc. Celý akt předávání Osvědčení byl provázen živou hudbou. Po převzetí Osvědčení z rukou garanta obdrželi absolventi od starosty města kytičku a po zápisu do pamětní knihy ještě na památku tužku s logem města Česká Třebová. Celý akt měl slavnostní průběh a byl důstojným ukončením této formy studia.

Obdivuhodná byla účast posluchačů na přednáškách a soustředěních. Řada seniorů překročila již věk sedmdesáti let a nejstaršímu účastníkovi je letos již 84 let. Posluchači během studia absolvovali 22 šestihodinových přednášek a dvě závěrečná soustředění.

Z 22 účastníků mělo 6 stoprocentní účast a 8 dalších vynechalo pouze jednou z důvodu nemoci, a to se vždy řádně omluvili. Citujeme-li zde již některé statistické údaje, je třeba snad doplnit, že z celkového počtu 22 posluchačů bylo 7 žen a 15 mužů.

Kromě účasti na plánovaných přednáškách se značná část zúčastnila i dalších akcí pořádaných Dislokovaným pracovištěm a Institutem Jana Pernera. Byly to např. Služby internetu, Inteligentní dopravní systémy, Provozní hmoty pro dopravní prostředky, Současné problémy v kolejových vozidlech, Svařování v železniční dopravě a jízda historického vlaku z České Třebové do Pardubic a Hradce Králové při příležitosti 50 let vysokého školství v Pardubicích.

Přístup seniorů ke studiu nebyl pasivní. V rámci studia přednesl velice zajímavou přednášku pan Květoslav Plešinger o životě, práci a rodině Jana Pernera, pan Ing. Vladimír Hofhansl „Dopravní a zdvihačící zařízení a jejich použití v nákladní a osobní dopravě“ a pan Bohuš Šindelka „Českotřebovské betlémy“.

Dosavadní zkušenosti po čtyřech letech jednoznačně prokázaly, že tato forma studia, a tím také trochu i péče o naše seniory, kteří mají zájem se dále vzdělávat, má smysl a je vzájemně užitečná pro obě strany.

Protože zájem o studium U3V stále stoupá, připravili pracovníci DFJP další cyklus s názvem „Doprava ve třetím tisíciletí“, který byl zahájen v říjnu tohoto roku. Cyklus by měl být realizován opět na Dislokovaném pracovišti DFJP UPa v České Třebové, kde jsou vytvořeny pro to optimální podmínky.

doc. Ing. Břetislav Till, CSc.
za organizátory U3V DFJP v České Třebové

Licenční studium „Management systému jakosti, správná laboratorní praxe a instrumentace v kontrolní analytické laboratoři“

Katedra analytické chemie Fakulty chemicko-technologické pořádá tradičně pro chemiky vysokoškoláky (event. pro zájemce z jiných oborů) licenční studium se zaměřením na aktuální témata. Zatím poslední běh licenčního studia ukončil dne 19. června děkan fakulty prof. Ing. P. Mikulášek, CSc. předáním „Osvědčení“ o vykonání předepsaných zkoušek teoretických i praktických všem zúčastněným 16 absolventům. Jedná se o studium čtyřsemestrové, které je realizováno několika týdenními soustředěními za rok. To právě ukončené mělo název „**Management systému jakosti, správná laboratorní praxe a instrumentace v kontrolní analytické laboratoři**“. Je zřejmé, že bylo zaměřeno na akreditace analytických laboratoří a frekventanti měli možnost seznámit se s nejnovejšími trendy v analytických kontrolních metodách. Nespornou předností byl fakt, že určitou problematiku přednášeli, příp. demonstrovali odborníci nejen z naší katedry analytické chemie, ale i z dalších chemických a přírodovědeckých fakult ČR a v případě potřeby také z kontrolních ústavů zaměřených právě na uvedenou problematiku. Celý projekt navrhl a realizoval profesor Jaroslav Churáček spolu se svými spolupracovníky a také ho náležitě propagoval, takže se úspěšně během posledních dvaceti let šestkrát.

Rozhodující důraz byl kladen na požadavky účastníků. Teoretické přednášky byly zaměřeny na pokroky v kapalinové a plynové chromatografii, atomové spektroskopii, elektroanalytických metodách a dalších. Další, podstatně větší část přednášek spolu s praktickými ukázkami, byla věnována akreditacím a byla prezentována především externisty, kteří se uvedenou problematikou zabývají. Velký prostor byl věnován dostupným programům pro používané analytické metody a zpracování získaných dat na PC. Dále všichni účastníci prošli praktickými úlohami na nejmodernějších přístrojích katedry. Pořádání licenčního studia bylo na základě anonymně uspořádané ankety hodnoceno velmi dobře, zejména proto, že pracovníci v určitém specializovaném oboru mají možnost seznámit se s nejnovejším vývojem metod, zejména s praktickými aplikacemi, diskutovat, hledat a nacházet řešení svých konkrétních problémů.

Ing. Helena Pechová, CSc., doc. Ing. Karel Ventura, CSc.
Katedra analytické chemie FChT

předání „Osvědčení“ absolventům, zprava prof. Ing. Petr Mikulášek, CSc., děkan FChT, prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc., vedoucí KACh, RNDr. Jan Toul, CSc. a Ing. Tereza Kleinová

organizační zabezpečení všech běhů licenčního studia je neodmyslitelně spojeno s Ing. Helenou Pechovou, CSc.

kultura

kultura

kultura

kultura

kultura

kultura

kultura

Horké léto v univerzitní knihovně aneb nový knihovní systém a elektronické informační zdroje

Letošní léto v univerzitní knihovně bylo horké nejen kvůli teplotám, které běžně přesahovaly 35°C, ale především kvůli úkolům, se kterými se musely pracovnice knihovny vyrovnat.

Na základě projektu, vypracovaného Univerzitní knihovnou na podzim loňského roku a přijatého do transformačních a rozvojových programů pro rok 2003 je v knihovně instalován automatizovaný knihovní systém nové generace, který zajistí veškeré knihovní agendy (akvizici, katalogizaci, správu seriálů, výpůjčky) v souladu se standardy používanými v ČR a EU a registrovaným uživate-

lům zpřístupní prostřednictvím webového klienta vybrané služby 24 hodin denně.

Z předložených nabídek byl vybrán systém české provenience s názvem Daimon, využívající relační databáze Oracle9i. Kvůli průtahům s uvolňováním finančních prostředků z MŠMT byly práce na implementaci systému zahájeny až koncem června. Největším oříškem se stal podle očekávání převod dat ze stávajícího systému. V srpnu jsme při každém novém importu střídavě propadaly depresi, když bylo všechno špatně, a chytily se stébla naděje, když se

centrální pult prezenčních výpůjček a služeb UK

počítačové pracoviště UK v plném provozu

z převedených katalogizačních záznamů již dalo něco vyčíst a některé výpůjčky se ocitly u těch správných vypůjčitelů. A mezitím jsme opravovaly a znovu testovaly a opravovaly a testovaly a

Nakonec se migrace dat povedla jen s minimálními ztrátami a Daimon byl v polovině září uveden do ostrého provozu. Nasazení nového systému s sebou samozřejmě nese řadu potíží, především počáteční zpomalení v katalogizaci nových přírůstků, při obsluze uživatelů u výpůjčního pultu a také nějaké „zmatky“ ve výpůjčních kartách. Koncem září také ještě není k dispozici vyhovující verze webového katalogu OPAC. Jsme ale přesvědčeni, že po překonání těchto počátečních obtíží bude nový knihovní systém přínosem jak pro kvalitu knihovnického zpracování dokumentů, tak pro čtenáře využívající jeho služeb.

Dalším horkým úkolem byla příprava na zajištění elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro další období. K 31. 12. 2003 totiž končí program LI, díky němuž získala naše univerzita možnost přístupu k velkému množství zdrojů, ať již sekundárních (databáze), nebo primárních (plné texty – časopisy, sborníky apod.). Protože program LI byl financován skutečně velkoryse, mohla být finanční spoluúčást školy poměrně nízká. Z prostředků Univerzitní knihovny bylo vkládáno cca 400 tis. Kč ročně na přístup do databází. Vklad do konsorcií zpřístupňujících plné texty vědeckých časopisů formou křížového přístupu byl realizován financováním předplatného na vybrané tištěné časopisy ve výši cca 1 300 tis. Kč ročně. Naše univerzita se postupně zapojila do řady projektů plně financovaných z programu, takže se podařilo v určité míře zajistit EIZ pro všechny fakulty.

Licenční poplatky na EIZ, ke kterým má nyní univerzita přístup, se pohybují v desítkách milionů Kč ročně a prakticky jedinou možností zajištění kontinuity a aktualizace dnes dostupných nákladných informačních zdrojů je využití podpory nového programu. Tento program s označením 1N a názvem „Infračísťruktura výzkumu“ byl vyhlášen 16. července 2003 na léta 2004-2008. Je rozdělen do tří podprogramů, z nichž především první a do určité míry i třetí jsou určeny pro informační zdroje. Podrobněji viz http://www.msmt.cz/_DOMEK/default.asp?ARI=102330&CAI=2853

Bohužel už dnes je jasné, že velkorysý financování z let 2000-2003 se nebude opakovat. Je tedy třeba přijmout dlouhodobou strategii pro zajišťování EIZ na UPa, posoudit, zda je reálné a vůbec potřebné udržet dosavadní šíři EIZ s neomezeným počtem přístupů, nebo bude vhodnější se soustředit na klíčové (a osvědčené) informační zdroje a informace méně využívané zajistit jiným způsobem, či zda naopak některé významné zdroje nechybí.

Pro rozhodování, kterým směrem se má příprava zajištění EIZ na UPa ubírat, lze využít:

- statistické údaje o využívání stávajících EIZ na UPa,

- ohlasy uživatelů, spontánní či zjišťované dotazovacími akcemi,
- požadavky uživatelů na Univerzitní knihovnu,
- předběžná jednání s řešiteli a spoluřešiteli stávajících projektů programu LI.

V UK byl zpracován výchozí materiál pro jednání Knihovní rady UK. Knihovní rada jej projednala 3. července 2003. Zástupci všech fakult se shodli na tom, že základní prioritou je přístup do Web of Science a plných textů periodik nakladatelství Elsevier a Academic Press prostřednictvím Science Direct. Dále vybrala každá fakulta jeden základní oborový zdroj. Podrobněji viz http://library.upce.cz/knihovna/informace/knihrada/zapis_03072003.htm. Na základě tohoto rozhodnutí zahájila UK jednání s ostatními vysokými školami a dodavateli potenciálních EIZ.

Politika zajišťování a zpřístupňování EIZ bude i nadále orientována na jejich sdílení formou **konsorciálních seskupení**. Konsorciální forma v sobě nese řadu výhod. Ilustrativním příkladem výhodnosti je možnost sdružovat předplatné vědeckých časopisů vydávaných určitým vydavatelem. V minulých letech se takto sdružovalo předplatné na tištěné verze, nyní je patrný přechod k verzi elektronické. Místo vzájemného půjčování tištěných titulů objednávaných jednotlivými subjekty tak mají všechny subjekty konsorcia přístup do elektronických verzí všech předplácených titulů. Výsledkem je pak někdy až mnohonásobný faktický nárůst titulů časopisů, které mají pracovníci dané univerzity k dispozici.

Účast v projektech pokrytých tzv. **národní licencí (ProQuest, EIFL-direct)** byla výhodná, protože nevyžadovala žádnou finanční spoluúčást (celá licence byla hrazena z dotace programu LI). Sjednávání národních licencí je ale více výsledkem obchodní politiky vydavatelů nebo jiných komerčních subjektů než skutečnou službou výzkumu. Hodnota informačních zdrojů, které byly takto „sbaleny“ do národní licence, je velmi různorodá, vedle skutečně odborných zdrojů pak obsahuje „balíček“ řadu méně významných zdrojů, které jsou samostatně zpravidla jen málo prodejné. Navíc zkušenosti s využíváním těchto zdrojů (statistiky ve Výroční zprávě o činnosti UK za rok 2002 a dotazovací akce na jednotlivých fakultách) ukazují, že využitelnost by jen málo korespondovala s objemem finančních prostředků, které by bylo nutno vložit, pokud by projekty nebyly hrazeny z dotace. I když nelze předem účast v těchto projektech zavrhnout, protože je možné, že právě takový projekt v soutěži uspěje a získá příslušnou dotaci, jeví se jako důležitější zapojit univerzitu do oborově orientovaných projektů pokrytých akademickou licencí (s případnou spoluúčástí vysoké školy), na jejichž podání se shodnou členové Asociace knihoven vysokých škol ČR tak, aby byly rámcově informačně pokryty obory pěstované na jed-

notlivých vysokých školách. Situace multioborových univerzit, k nimž patří i naše univerzita, je v tomto smyslu složitější.

V současné době probíhají jednání o účasti univerzity v těchto projektech, které se jeví jako nejdůležitější:

„Zajištění klíčových informačních zdrojů pro oblast chemie a chemické technologie“

Nositel: VŠCHT Praha

Bude se jednat o projekt navazující na projekty LI00044 (CrossFire) a LI01017 (SciFinder).

„Konsorciální přístup do primárních informačních zdrojů - vědecké a odborné časopisy a zajištění jejich archivu pro Českou republiku“

Nositel: Státní technická knihovna.

Jedná se o pokračující projekt, jeho podoba se připravuje. Předmětem jednání jsou elektronické verze časopisů vydavatelství Elsevier, Academic Press, Wiley, Kluwer, Springer v konsorciálním modelu, tj. přístup do plných textů všech titulů předplacených členy konsorcia.

„Web of Science“

Nositel: Knihovna AV ČR

Jedná se o pokračující projekt, který podporuje Rada vlády pro VV. Jednání již započala. Účastníci projektu zvažují přechod na zpřístupňování databáze přímo ze serveru ISI, protože s provozem českého zrcadla byly technické problémy.

„Zajištění klíčových informačních zdrojů a služeb pro technické obory“

Nositel: ČVUT Praha

Jedná se o projekt navazující na LI002016, kterého se UPa neúčastnila. Po dotazovací akci mezi uživateli se ukázalo, že je zájem o přístup do databází Compendex a Inspec.

„Literature online“

Nositel: Masarykova univerzita v Brně

Jedná se o pokračující projekt. Využití této jedinečné kolekce plných textů anglicky psané literatury bylo v minulém období velmi vysoké.

„Informační zdroje pro ekonomický výzkum“

Nositel: Vysoká škola ekonomická v Praze

Je to nový projekt, který má zajistit především faktografické údaje a statistická data. Pro konsorciální přístup byly vybrány databáze:

- The DSI Campus Solution (soubor 5 prestižních statistických databází International Statistical Yearbook, OECD Statistical Compendium, International Trade by Commodity Statistics, Eurostat Statistics a Eurostat Comext)
- ViewsWire (Economist Intelligence Unit)
- ExpressExec
- Econlit

„History study center“

Nositel: Univerzita Karlova

Jedná se o nový projekt zpřístupňující kolekci sekundárních i primárních zdrojů nejen z historie, ale i z kulturních dějin, religionistiky a problematiky gender.

Do soutěže bude podána celá řada dalších projektů, jejich význam pro univerzitu a tedy jejich podporu musí vedení UPa dobře zvážit, protože oficiální vyjádření podpory vysokou školou je jedním z důležitých kritérií pro hodnocení potřebnosti daného informačního zdroje. Doufejme, že stejně zodpovědně budou postupovat i na dalších vysokých školách. Aby pak v soutěži neuspěly projekty sice s nejšířší podporou, ale zároveň s informačními zdroji, které vlastně pro nikoho nejsou prioritní.

Mgr. Iva Procházková
vedoucí Univerzitní knihovny

konference, semináře

konference, semináře

konference, semináře

konference, semináře

2. ročník Školy HPLC/MS

Ve dnech 22. - 25. září 2003 se konal **druhý ročník Školy HPLC/MS**, pořádaný Spektroskopickou společností Jana Marka Marci a Katedrou analytické chemie Univerzity Pardubice, který se uskutečnil v kongresovém sále Univerzity Pardubice. Školy se zúčastnilo více než 110 účastníků, kteří mohli vyslechnout 25 hlavních a 5 krátkých aplikačních přednášek od celkem 22 přednášejících. Hostem školy byli dva prestižní zahraniční přednášející, Dr. Garry Kruppa z USA s přednáškou o možnostech použití iontové cyklotronové rezonance s Fourierovou transformací pro spojení HPLC/MS a Dr. Anastassios Giannakopoulos z Velké Británie s přednáškou o nekovalentních interakcích biomolekul. Čtyřdenní program byl rozdělen do 10 různých sekcí, např. základy techniky HPLC/MS, ionizační techniky, typy spojení hmotnostní spektrometrie se separačními technikami v kapalně fázi, hmotnostní analyzátoři, biochemické aplikace, interpretace hmotnostních spekter a na závěr krátké aplikační přednášky. Zástupci zúčastněných firem (Amedis, Applied Biosystems, HPST, Radanal, Scientific Instruments Brno, Spectronex, Waters) měli možnost prezentovat svoje příspěvky v sekci aktuálních novinek v HPLC/MS instrumentaci. Na doplnění bohatého odborného programu byl každý večer připraven společenský program. Taneční večer s živou hudbou a odbornou degustací vína, sponzorovaný firmou Scientific Instruments Brno, byl na programu

první večer, druhý večer se uskutečnila projížďka parníkem pod Kunětickou horu, pořádaná firmou Waters/Micromass, a poslední večer byla na programu prohlídka hradu na Kunětické hoře s večerí ve Staročeské stodole, pod patronací firmy Spectronex. Na závěr akce byla vyhodnocena soutěž vědomostního kvízu o nejlepší znalosti získané na škole, kterou vyhrál Ing. Marek Kuzma z Mikrobiologického ústavu AV ČR v Praze a obdržel typický pardubický perník s věrnou kopií elektrospřeje a nápisem „Hmotnostní spektrometr trista roku 2003“. V hodnotícím dotazníku vyslovili účastníci spokojenost s průběhem akce a kvalitou jednotlivých prezentací a lektorů a také zájem o pořádání této akce ve dvou nebo dokonce jednolétéch intervalech. Podle dotazníků vzbudila největší ohlas účastníků přednáška Dr. Vladimíra Havlíčka „Cyklické peptidy jako fungální markery“. Shrnutí názorů účastníků a ohlednutí za druhým ročníkem je na webové stránce konference:

<http://user.upce.cz/~holcapek/hplcms.htm>, kde bude v krátké době uveřejněn také seznam HPLC/MS systémů v České republice, kterých bylo k tomuto datu napočítáno 53. Třetí ročník je předběžně plánován na září roku 2005, místo pořádání bude upřesněno později.

Ing. Michal Holčapek, Ph.D.
Katedra analytické chemie FChT

Dopravní fakulta pořádala mezinárodní vědeckou konferenci

Ve dnech 11. a 12. září 2003 se v prostorách Dopravní fakulty Jana Pernera a univerzitní auly v Pardubicích uskutečnila 3. vědecká konference na téma „**Nové trendy v dopravě a spojích**“. Tato mezinárodní akce se konala při příležitosti 10. výročí vzniku Dopravní fakulty Jana Pernera v Pardubicích a také její význam po stránce odborné i společenské odpovídal příležitosti a charakteru oslav tohoto výročí. Kromě zastoupení odborné veřejnosti z celé České republiky a zahraničí se jí zúčastnila také celá řada významných osobností. Této mezinárodní akce se zúčastnilo na dvě stě domácích i zahraničních účastníků. Konference se konala pod záštitou ministra dopravy České republiky pana Milana Šimonovského a rektora Univerzity Pardubice profesora Miroslava Ludwiga. Na konferenci kromě jiného vystoupil 1. náměstek ministra dopravy Ing. Vojtěch Kocourek, generální ředitel Českých drah Ing. Petr Kousal, děkan Dopravní Fakulty Jana Pernera profesor Karel Šotek a jako čestný host hejtmán Pardubického kraje Ing. Roman Línek.

Cílem konference bylo seznámit vědeckou, odbornou i laickou veřejnost s novými trendy poznatků v dopravě a spojích a možnostmi jejich aplikací v dopravní a telekomunikační praxi. V rámci jednotlivých vystoupení, přednášek i diskusí v sekcích zaznívaly názory, které se týkaly problematiky osobní i nákladní dopravy, oblastí

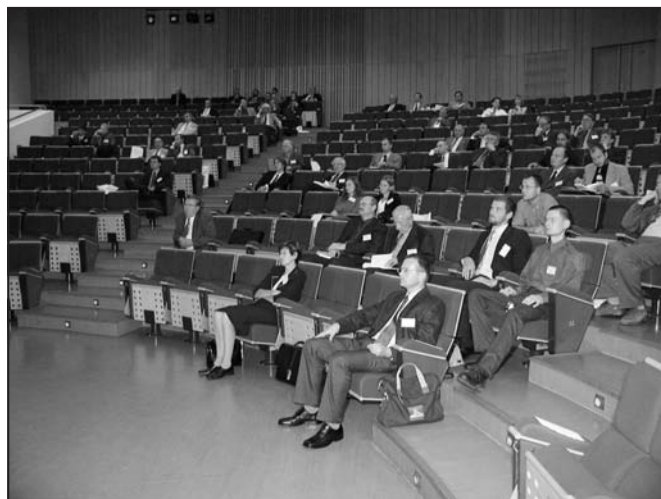
technologie a řízení dopravy, ekonomiky dopravy a dopravních podniků, dopravních prostředků a infrastruktury, zabezpečovací techniky a provozní spolehlivosti, elektroniky a elektrotechniky v dopravě a v neposlední řadě informačních systémů přepravy. Své zastoupení měli i jednotlivé druhy dopravy, tzn. železniční, silniční, letecká i vodní doprava.

Mezi novými trendy v dopravě v oblasti dopravních prostředků se objevily takové záležitosti jako nové směry v oblasti nízkoemisních vozidel, hnacích pohonů, nových materiálů či bezpečnosti vozidel. V oblasti dopravní infrastruktury se diskutovaly nové trendy v zatížitelnosti a výzkumu nových mostních konstrukcí, protipovodňové stavby i financování dopravní infrastruktury. Zazněly také nové názory na řešení problematiky dopravní obslužnosti a na nezbytnost řešení problémů dopravy zabezpečením vyšší interoperability a intermodality v dopravních a přepravních procesech a využitím moderních informačních a řídicích systémů. Příští vědecká konference by se měla konat v roce 2005.

*Ing. Alexander Chlaň, Ph.D.
proděkan pro vědeckovýzkumnou činnost
a zahraniční styky DFJP*

zahájení konference: (zleva) GŘ Ing. Kousal a nám. ministra dopravy Ing. Kocourek, rektor UPa prof. Ludwig, děkan DFJP prof. Šotek a proděkan DFJP Ing. Chlaň

z plenárního zasedání

z jednání v sekcích: sekce Dopravních prostředků

z jednání v sekcích: sekce Informační a řídicí technologie v dopravě a spojích

Konference Aktuální otázky rozvoje regionů

po skončení prvního dne konference pokračovali účastníci z FES v diskusi v letním podvečeru

účastníci konference z Ústavu ekonomie Fakulty ekonomicko-správní

při večerním posezení se dobře bavil prof. Ing. Milan Buček, DrSc. z Ekonomické univerzity Bratislava s kolegy z Fakulty ekonomicko-správní

Ve dnech 7. – 8. července letošního roku proběhl ve Svobodě nad Úpou již třetí ročník konference zaměřené na tematiku **aktuálních otázek rozvoje regionů**. Uspořádaly ji Ústav veřejné správy a práva Fakulty ekonomicko-správní, Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze a Regionální agrární komora Hradec Králové.

O aktuálnosti projednávané tematiky svědčil mimořádný zájem ze strany odborné veřejnosti. Celkem bylo přítomno 95 účastníků. Konferenci zahájil za ČZU Praha její rektor prof. Ing. Jan Hron, DrSc. Účastníky dále přivítali za Fakultu ekonomicko-správní proděkanka doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc., a vedoucí Ústavu veřejné správy a práva prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc., zástupce Policie ČR ředitelství Trutnov Ing. Ivan Bílek a ředitel středního odborného učiliště lesnického Mgr. Jan Korbelař. Konference se zúčastnil také senátor a starosta města Trutnova Mgr. Ivan Adamec.

Přednesené referáty byly tematicky zaměřeny na strategické plánování v obcích a regionech, stanovení regionálních disparit, venkovskou turistiku a agroturistiku atd. Všechny přednesené i zasláné příspěvky jsou publikovány ve sborníku.

Na závěr prvního dne jednání konference připravili pořadatelé pro účastníky společenský večer. O jeho příjemné atmosféře svědčí přiložené fotografie.

PhDr. Miloš Charbuský, CSc., Ivana Veselá
Fakulta ekonomicko-správní

konferenci zahájil ředitel Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč RNDr. Petr Linhart, CSc. a doc. Ing. Radim Roudný, CSc. z FES

Konference Krizový management

Již potřetí uspořádal Ústav ekonomie Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice společně s ministerstvem vnitra, Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR a Institutem ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč konferenci **Krizový management**. Akce se konala ve dnech 27. a 28. května letošního roku ve Vítkovicích v Krkonoších, v krásném prostředí hřebenové chaty Tereza. Konference byla pořádána pro omezený počet účastníků (maximálně 40) a byla určena pro přední specialisty oboru.

Motiv konference vycházel z dlouhodobé orientace výukových aktivit ústavu ekonomie i na oblast krizového managementu, která má počátky v první polovině 90. let minulého století, tedy v době, kdy tento problém ještě nebyl všeobecně u nás považován za aktu-

jednotlivá vystoupení pozorně sledovali zástupci z odborné praxe i z vysokých škol

i o přestávce probíhala neformální diskuse v příjemném prostředí

ální. Myšlenka orientace na krizový management vznikla nejen z analýzy potřeb znalostí pracovníků veřejné správy, ale i v důsledku dlouholeté spolupráce s Institutem ochrany obyvatel Lázně Bohdaneč. Uvedená spolupráce je velice užitečná jak pro rozvoj oboru, tak pro výuku studentů, kde Institut zajišťuje speciální přednášky a exkurze na jejich pracovišti v Lázních Bohdaneč.

Konference Krizový management byla zaměřena na dva bloky, a to „Mimořádné události a krizové plánování“ a „Výuka krizového managementu“. Celkem bylo předneseno 12 zásadních referátů,

další, které nebylo možno zařadit do programu, jsou uvedeny ve sborníku. Jednání přineslo řadu nových námětů a v každém případě potvrdilo užitečnost zaměření na krizový management. Podotkneme, že Fakulta ekonomicko-správní v současné době připravuje nový studijní obor Krizový management určený pro specialisty.

V budoucím roce 2004 předpokládáme uspořádání další konference stejného zaměření i formy.

*doc. Ing. Radim Roudný, CSc., Ústav ekonomie FES
Ivana Veselá, IPC FES*

Mezinárodní konference historiků na pardubickém zámku

Od čtvrtka 18. až do neděle 21. září byl pardubický zámek místem setkání historiků. Centrum pro dějiny a kulturu střední a východní Evropy ve spolupráci s Katedrou historických věd Fakulty humanitních studií Univerzity Pardubice pořádalo v Pardubicích **historickou konferenci o elitách devatenáctého století ve střední Evropě**. Během třídního programu vyslechli účastníci na 17 příspěvků badatelů z Čech, Moravy, Německa, Polska, Maďarska, Ra-

kouska a Slovenska, zaměřených na život, poslání a odkaz šlechty a vyšší společnosti 19. století. Mezinárodní konferenci historiků obohatila svým vystoupením rovněž děkanka Fakulty humanitních studií Univerzity Pardubice prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc., která v sobotní dopolední části programu hovořila o Pavlíně, komtesce ze Schwarzenberga, a to ve francouzštině.

(vw)

Konference Multilingvismus a motivace ve výuce cizích jazyků

Ve dnech 22. a 23. září 2003 se na Univerzitě Pardubice konala mezinárodní konference na téma Multilingvismus a motivace ve výuce cizích jazyků, kterou pořádala Katedra cizích jazyků Fakulty humanitních studií. Podnětem k uspořádání konference byla rezoluce XII. Mezinárodní konference učitelů německého jazyka, konané 4. srpna 2001 ve švýcarském Lucernu pod heslem více jazyka - plurilingvismus. S rozšiřující se Evropskou Unií nabývá koncepce vícejazyčnosti (plurilingvismu) na důležitosti. V naší jazykové politice by proto měla v příštích letech vystoupit do popředí právě evropská dimenze, tedy učení se jazyků geografických sousedů, národnostních menšin a jiných jazyků Evropské unie.

Otázka plurilingvismu se jeví jako aktuální z několika důvodů. Řada kulturních vymožeností je úzce spjata s jednotlivými národními jazyky. Zřeknutí se těchto jazyků a jejich specifik by znamenalo výrazné omezení a ochuzení kulturního a jazykového bohatství. Kdybychom v době postupující globalizace (jejímž důsledkem je kulturní a jazyková nivelizace a preference angličtiny jako často jediného cizího jazyka) nevezali v úvahu myšlenku plurilingvismu, došlo by k tomu, že by se do výuky cizích jazyků neinvestovalo dostatečným způsobem, a tím by se ztratily existenciální vědomosti a zkušenosti. Už dnes jsme svědky toho, že jsou masově prosazována kulturní díla, vzniklá v anglicky mluvícím prostředí. Výuka anglick-

kého jazyka musí být dětem garantována, ale z hlediska lingvisticko-didaktického by neměl být vyučován jako první cizí jazyk. Jednak se u žáků zesiluje iluze, že učit se další cizí jazyk není nutné, na druhé straně je zde nezanedbatelný fakt, že jako první cizí jazyk

by měl být vyučován jazyk, který je blízký prostředí, ve kterém dítě vyrůstá (řeč sousedů, jazyk časté komunikace, druhý cizí jazyk státu, jazyk migrantů). Tím se vytváří odpovídající jazykový cit založený na zkušenosti a obsahu. Jednostranný požadavek angličtiny jako prvního a často i jediného cizího jazyka omezuje jazykovou pestrost a vícejazyčnost a její zvládnutí často demotivuje žáky a studenty pro zvládnutí druhého cizího jazyka. Z tohoto hlediska je chybou, že se na většině základních škol dává přednost angličtině jako prvnímu jazyku v pořadí, i když výzkumy ukázaly, že je vhodnější začínat např. s němčinou, která má na počátku učení se složitější gramatický systém a je pak snazší přechod i motivace k učení se dalšímu cizímu jazyku.

Jednáním jazykem konference byla čeština/slovenština, což se ukázalo jako výrazné pozitivum, neboť tak nebyl preferován žádný jazyk a mohlo docházet k vzájemným výměnám zkušeností pedagogů různých cizích jazyků.

V několika příspěvcích byly uvedeny výsledky statistických průzkumů, týkajících se jazykového vzdělání a jazykové vybavenosti občanů České republiky. Již J.A.Komenský prosazoval myšlenku učení se cizím jazykům, a to jazykům potřebným a jazykům souse-

dů, což by v našich geografických podmínkách měla být angličtina, němčina, slovenština a polština. Důvody, proč se lidé učí, v minulosti učili nebo museli učit nějaký jazyk se postupem času mění. Z průzkumů jednoznačně vyplývají dvě základní tendence ve vývoji vzdělávání v cizích jazycích: rozšiřuje se především podíl času, který žáci věnují výuce cizího jazyka na základních a středních školách a angličtina zaujímá první místo, i když na začátku 90. let byl poměr jazyků opačný – němčina byla na prvním místě.

Jaké jsou tedy motivační faktory pro učení se ostatním cizím jazykům? Důvody jsou různé, od čistě pragmatických (zahraniční firmy v regionu, turistika, možnosti profesního uplatnění) po emocionálně volní (exotika jazyka, smíšená manželství aj.).

Diskuse byla věnována problematice Evropského jazykového portfolia a Evropskému referenčnímu rámci, výuce jazyků na vysokých školách, nutnosti dalšího postgraduálního vzdělávání učitelů v didaktice cizích jazyků a propracování konceptu vícejazyčné didaktiky cizích jazyků.

Mgr. Lenka Matušková
Katedra cizích jazyků FHS

studenti

studenti

studenti

studenti

studenti

studenti

studenti

Studentská komora Rady vysokých škol podruhé v Pardubicích

Na své 6. letošní schůzi se 13. června v salonku menzy naší univerzity sešla Studentská komora Rady vysokých škol (SK RVŠ). Studentští zástupci vysokých škol z celé republiky zavítali do Pardubic téměř na den přesně po třech a půl letech. V prosinci roku 1999 se zde konala slavnostní závěrečná schůze funkčního období 1997 - 1999. I letošní setkání studentů bylo trochu bilanční, neboť tu byla hodnocena práce za předchozí akademický rok. Zřejmě pro svoji příjemnou atmosféru je pardubický kampus vybírán za hostitele výjimečných událostí v životě studentské reprezentace.

Účastníky, kteří do Pardubic v parném červnovém poledni, přes předsudky opředené páteční datum a navzdory vrcholícímu zkouškovému období, přicestovali, přivítal prorektor univerzity a předseda ekonomické komise Rady vysokých škol doc. Ing. Jiří Čákl, CSc. Program jednání kopíroval hlavní témata, kterými se studentská reprezentace od počátku roku (a nového funkčního období) zabývá.

V první řadě je to snad věčný problém financování vysokého školství. Jednou ze snah SK RVŠ v této oblasti je změna systému státní podpory ubytování studentů. Současný systém, kdy stát dotací na lůžko finančně podporuje pouze studenty bydlící na kolejích, považuje SK RVŠ za nespravedlivý a navrhuje, aby bylo jednotlivým studentům ministerstvem školství vypláceno stipendium na základě kombinace kritérií, zkoumajících spíše studentovo studium než vzdálenost jeho místa bydliště od univerzity. O případné reformě systému podpory ubytování nyní jedná společná komise složená ze

zástupců MŠMT, Rady vysokých škol, kvestorů a ředitelů správ kolejí a menz.

Dalším diskutovaným tématem byla mobilita a jazyková vybavenost a příprava studentů vysokých škol. SK RVŠ organizuje dotazníkové šetření mapující tuto Achillovu patu českého studentstva.

Velký důraz SK RVŠ klade spolupráci se studentskými organizacemi v zahraničí. Je členem evropské studentské organizace ESIB a úzce spolupracuje se studentskými reprezentacemi ze Slovenska, Maďarska, Polska a pobaltských zemí. Se slovenskou Studentskou radou vysokých škol SK RVŠ připravuje projekt výměnných studijních pobytů českých a slovenských studentů, který podpořila česká i slovenská rektorská konference.

SK RVŠ se v Pardubicích také zabývala prací na tzv. pozičních dokumentech, které vyjadřují střednědobá studentská stanoviska na politiku terciárního vzdělávání. Již hotovy jsou poziční dokumenty o vizech terciárního vzdělávání, financování vysokého školství, školním a o postavení studenta v terciárním vzdělávání. V přípravě je série dokumentů se souhrnným názvem „studium“.

A protože nejen studiem žije student, diskutovalo se také o způsoby oslav 17. listopadu. SK RVŠ letos plánuje uspořádat důstojné vzpomínkové setkání na Hlávkově koleji spojené s udičením výročních studentských cen.

Ing. Jiří Krátký, místopředseda SK RVŠ
student doktorského studia FES

SK RVŠ pracuje

SK RVŠ před menzou

kultura

kultura

kultura

kultura

kultura

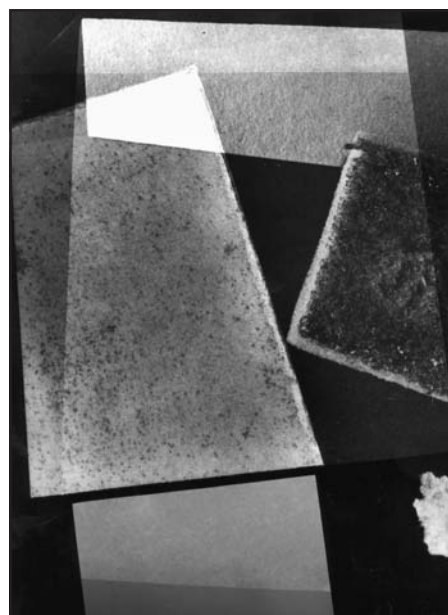
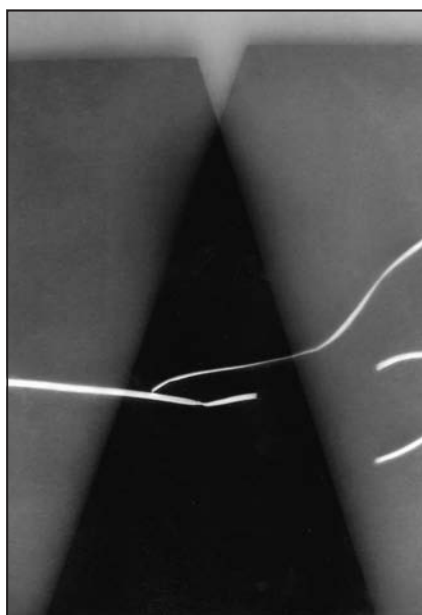
kultura

kultura

29. VÝSTAVA V GALERII UNIVERZITY PARDUBICE

Luděk Vojtěchovský v Galerii UPa

Až do počátku listopadu je v Galerii Univerzity Pardubice (ve vestibulu Univerzitní knihovny v Pardubicích – Polabínách) ke zhlédnutí všem milovníkům

fotografie výstava známého **pardubického fotografa Luděka Vojtěchovského**. Jde v pořadí již o 29. výstavu, která byla v úterý 2. září na akademické půdě a v komorním prostoru univerzitní galerie otevřena. Při zahájení výstavy kurátor univerzitních výstav Mgr. Lubomír Netušil uvedl: „Nejpodstatnějším rysem, charakterizujícím tvorbu Luděka Vojtěchovského posledních let, je schopnost autora zachycovat fragmentárnost světa a převádět ji v řád. Cesta k jeho dnešnímu fotografickému výrazu a rozpoznatelnému rukopisu byla postupná, logická, bez náhlých odbočení a uspěchaných dobových experimentů a mód. Jeho dnešní, převážně abstraktní kompozice,

evokující realitu města a krajiny, však na rozdíl od předchozí tvorby nevznikají v terénu, ale přímo ve fotokomoře. Autor užívá postupů klasické fotografie. Zasahuje do negativu, ať již mechanicky nebo cestou chemickou, používá také sendvičů, tzn. dvou negativů položených na sebe ve zvětšovací přístroji. Realita města s jeho ulicemi a zdi byla nahrazena realitou předmětů, věcí kolem nás, věcí, které často ani nevnímáme, a když, tak jako odpady naší každodenní činnosti. Tyto banální předměty uvádí fotograf do nových vztahů a souvislostí a vytváří tak novou realitu – čisté kompozice pevného řádu, fiktivní architektury měst a krajin.“

A tak, kromě aranžovaných kompozic z posledních let, které tvoří hlavní tělo výstavy pardubického „*Drtikola*“, mohou návštěvníci Galerie Univerzity Pardubice zhlédnout i ukázky fotografovy tvorby ze 70. let, zaměřené na staré lidi a děti na ulicích, z dalšího desetiletí pak okem fotografa zachycená zákoutí, fragmenty, opuštěné ulice a oprýskané zdi města samotného a soubor z autorovy portrétní fotografie let devadesátých.

(vv)

rektor prof. Ludwig v diskuzi s dalšími návštěvníky vernisáže

(zleva) prorektor doc. Janda, autor Luděk Vojtěchovský a kurátor výstav UPa Mgr. Netušil v odborném zahlobání

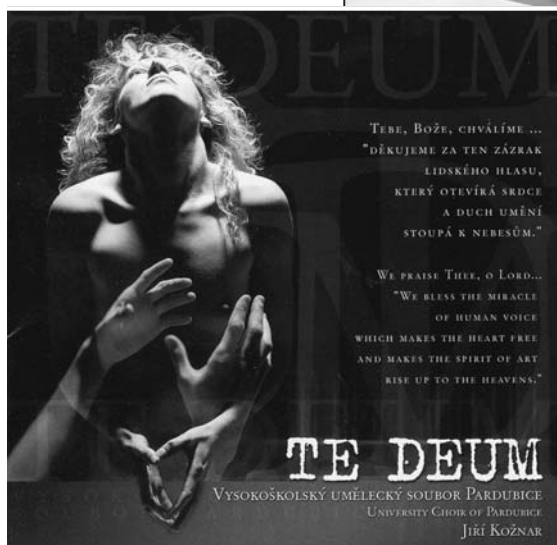
Na Liberecku zazní Cherubiniho “Requiem c moll”.

Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice se vrací do severních Čech. VUS Pardubice a boskovický orchestr přednesou mši za zemřelé v opraveném kostele sv. Petra a Pavla v Semilech. Tato parta nadaných zpěváků a muzikantů se zde naposledy představila v květnu letošního roku. S úspěchem absolvovali několik benefičních a výchovných koncertů. „Koncert na záchranu luterského kostela Na Hořením konci v Libštátě měl fantastickou atmosféru“, píše se v recenzi Jaroslava Vávry, předsedy východočeské Unie pěveckých sborů. Na záchranu kostela se na dobrovolném vstupném vybralo přes deset tisíc korun a stejnou částku při benefici získalo Evropské výtvarné centrum Sněženska v Jablonci nad Nisou. V tamním divadle vystoupilo několik dětských pěveckých sborů a jako host pardubický VUS. Ten se kromě rozdávání svého umění zapojil do finanční pomoci centru a přispěl významnou částkou.

Další koncertní kroky sboru vedly na jižní Moravu. V Boskovicích, Skalici nad Svitavou a Křtinách uvedli Cherubiniho „Requiem c moll“. Dirigent Jiří Kožnar svůj sbor na tento projekt poctivě připravoval: „Je to velkolepá oratorní skladba, která vyžaduje spolupráci velkého symfonického orchestru. Premiéru jsme absolvovali s Komorní filharmonií Pardubice řízenou Leošem Svárovským, moravské turné pak s Boskovickým symfonickým orchestrem za řízení dirigenta Ondřeje Tajovského. Requiem je zvláštní třeba i v tom, že veškerá tíha pěveckého vyjádření leží na sboru,“ pokračuje Jiří Kožnar, „solisté, s nimiž se setkáváme ve většině skladeb oratorního typu, zde chybějí. Vypadá to, že se Cherubini napevno usadil v našem repertoáru, a proto jsem se rozhodl pořídit zvukový záznam,“ prozradil dirigent. „Záznam koncertu se pak v rukou Jaroslava Vávry proměnil v pozvánku do Semil,“ dodává Kožnar, „ten si jej vyslechl společně s Jaroslavem Krčkem, svým přítelem a renomovaným dirigentem, a doporučil k provedení v Semilech.“

Requiem, tedy mše za zemřelé, z pera italského skladatele Luigi Cherubiniho zazní v neděli 2. listopadu v nově opraveném kostele sv. Petra a Pavla v Semilech při příležitosti Památky zesnulých. Vysokoškolský umělecký soubor a Symfonický orchestr města Boskovice povede Ondřej Tajovský, průvodního slova se ujme Petra Polzerová, moderátorka Českého rozhlasu.

Koncert bude rozdělený na dvě části. V první z nich se obě tělesa prezentují samostatně, ve druhé se diváky budou snažit zaujmout starobylým a zvukově velkorysým requiem. Po organizační stránce turné připravuje Milan Linhart, zpěvák a člen Vysokoškolského uměleckého souboru. „Rádi bychom program zájezdu rozšířili o další koncerty. Organizace je však nesmírně náročná,“ svěřil se Milan Linhart. „Shánět finance pro nekomerční hudbu je čím dál těžší. Ted' nároky stoupají, protože vystupujeme se symfonickým orchestrem.“ Milan Linhart v současné době jedná o koncertech v Libereckém kulturním a společenském centru Lidové sady a nabídku dostal také ředitel Městského divadla v Jablonci nad Nisou. O pomoc při zajištění koncertů

hudebníci požádali Krajský úřad Libereckého kraje, Magistrát města Liberec, Nadaci Český hudební fond, Ministerstvo kultury a Českou národní agenturu, ale i nadaci Preciosa Jablonec n/N. a jiné subjekty. „Vše záleží na vstřícném jednání oslovených partnerů, neboť náklady celého turné s ohledem na cenu dopravy, ubytování a stravy pro téměř stovku účinkujících dosahují desítek tisíc korun.“

O tom, že se posluchači na Liberecku mají na co těšit, svědčí i poslední vydané CD pardubického sboru. Nahrávka s názvem „Te Deum“ je holdem světu duchovní hudby, krásám polyfonie a zázraku lidského hlasu. Na tomto CD, jež získalo mnohá doporučení, je vidět, že VUS má

duchovní hudbu takřkajíc v těle.

Helena Chaloupková
redaktorka Českého rozhlasu Pardubice a bývalá členka sboru

sport

sport

sport

sport

sport

sport

sport

sport

5. ROČNÍK MEMORIÁLU PROF. ING. STANISLAVA KOLDY V TENISE

20. září 2003 se uskutečnil 5. ročník vzpomínkového turnaje na našeho kolegu a kamaráda prof. Ing. Stanislava Koldu. Byl pořádán pro členy tenisového oddílu USK Pardubice a jejich eventuální hosty. Počasí nám přálo, a tak se celý den s chutí sportovalo. Hrály se čtyřhry a velká vyrovnanost přihlášených dvojic, do kterých byli zařazeni všichni závodní hráči, udělala turnaj velmi zajímavý v obou kategoriích. Večer se pak vzpomínalo, trochu pilo, zpívalo a všem účastníků byly předány ceny předsedou TO USK prof. Ing. Ivanem Machačem.

Celkové pořadí:

kategorie A

1. Wieszner, Filip
2. Komrs, Komrs
3. Marek, Marková
4. Kadrnka, Hanka
5. Držka, Bělovský

6. Němec, Pacinda

7. Jachnický, Moc

8. Eisner, Adam

kategorie B

1. Šír, Čeganová

2. Štancl, Ježek

3. Držková, Čeganová L.

4. Vašíček, Štilijánová

5. Machač, Lotko

6. Němec, Němcová

7. Molek, Molková

8. Večeřa, Mácha

9. Němcová Kr., Němcová Andr.

PaedDr. Jan Vašíček
Katedra tělovýchovy a sportu UPa

PODZIMNÍ MARATÓN V AEROBIKU NA KTS!

V areálu katedry tělovýchovy a sportu se uskuteční **čtyřhodinový maratón aerobiku**. Tato velká sportovní slavnost všech forem aerobiku se bude konat **18. listopadu 2003 od 17 hodin!!!** Při vedení jednotlivých částí maratónu se vystřídají zkušené cvičitelky v 45minutových blocích aerobního cvičení, plných pestrých choreografií, za doprovodu rytmické hudby. Pokud si chcete prima zacvičit a zároveň zažít skvělou atmosféru, přijďte to zkusit! Vhodně

zkombinované hodiny zcela jistě navodí v každém z Vás příjemný pocit ze cvičení.

Přijít zacvičit si může doslova KAŽDÝ, kdo se chce pobavit, uvolnit a strávit příjemný podvečer a večer ve skupině stejně motivovaných sportovců. Každý nemusí vydržet až do konce a ani začít cvičit od začátku. Vyberete-li si jednu hodinu (nebo jednu cvičitelku), která by se Vám zamlouvala, nic Vám nebrání zúčastnit se její hodiny.

Ale klobouk dolů před těmi, kteří překonají sami sebe a vydrží v divokém rytmu celý maratón.

A Vy, kteří si nechcete zacvičit, **přijďte povzbudit všechny**, kdo najdou odvalu, obléknou sportovní dres, pevně utáhnou tkaničky od bot a vyrazí 18. 11. 2003 večer do tělocvičny T2.

Přijďte vytvořit příjemnou sportovní atmosféru pro účastníky **MARATÓNU!**

Doufáme, že povzbuzovat přijdou i muži a věříme, že někteří dostanou odvalu si také zacvičit!

Srdčně Vás zvou pracovníci Katedry tělovýchovy a sportu Univerzity Pardubice a cvičitelky, které cvičení povedou.

pedagogové KTS

LYŽAŘSKÉ KURZY 2004

Katedra tělovýchovy a sportu (KTS) připravuje pro studenty Univerzity Pardubice 2 lyžařské kurzy do Pece pod Sněžkou a do Rokytnice nad Jizerou. Kurzy jsou určené jak pro začátečníky, tak pro pokročilé, sjezdaře i běžkaře. Veškeré lyžařské aktivity budou připraveny fyzickým schopnostem i dovednostem účastníků a doplněny videoprogramy s možností rozboru videozáznamu lyžařských dovedností. Kurzu se účastní i zkušení lyžařští instruktoři, kteří jsou připraveni Vás kdykoliv, jakkoliv a cokoliv naučit.

1. LYŽAŘSKÝ KURZ - ROKYTNICE NAD JIZEROU

17.1. - 24.1. 2004

Jedná se o ubytovnu v Horní Rokytnici, asi 10 minut pěšky od lyžařského areálu Horní Domky - Lysá hora. Možnost stravování - polopenze, plná penze nebo bez stravy přímo v budově.

Doprava: vlastní

Stravování: možnost polopenze - 95 Kč / den

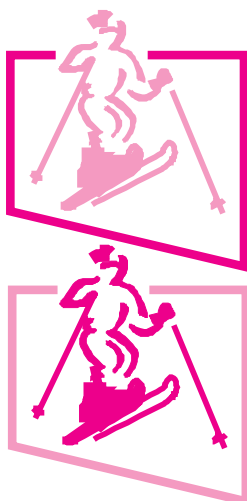
plná penze - 150 Kč / den

Cena ubytování: 142 Kč / den

Počet míst: 29

Rokytnice nad Jizerou je největší lyžařské centrum v Krkonoších, které nabízí pro vyznavače sjezdového lyžování možnost velkého výběru svahů různé náročnosti pro začátečníky i zdatné lyžaře.

Ski areál Horní Domky nabízí čtyřsedačkovou lanovku na vrchol Lysé hory do výše 1 312 m n.m., o délce 2 198 m a přepravní kapacitě 1800 osob/hod, dále 6 lyžařských vleků o celkové kapacitě 5.890 osob/hod (Přibližovací vlek, Kaprun I a II, Křížek, Zalomený a Montaz) a trvale upravované sjezdové tratě v délce 9,5 km od nejnáročnější černé sjezdovky, přes FIS červenou, turistickou modrou, slalomový svah až po tratě pro úplné začátečníky. Naproti restaura-

ci Rokytky je vždy připravena Půjčovna a úschovna lyžařské výstroje a výstroje, ale i Skiservis a prodejna sportovních potřeb.

Středisko Studenov, nacházející se v nadmořské výšce 630 – 933 metrů, známé svými upravenými sjezdovými tratěmi, je vhodné pro začátečníky a středně zdatné lyžaře. Zdejší široké sjezdové tratě jsou vyhledávaným místem pro vyznavače snowboardismu. Ve středisku je k dispozici 5 lyžařských vleků, lyžařská škola, půjčovna a úschovna lyží a snowboardů, skiservis.

Pro milovníky běžek jsou v Rokytnici nad Jizerou k dispozici upravované běžecké tratě, které najdete v areálu „U Kapličky“, které navazují na tratě sousedního zimního střediska Harrachov a pokračují po Krkonošské magistrále až do Špindlerova Mlýna.

Více informací naleznete na Internetových stránkách: www.rokynice.com

2. LYŽAŘSKÝ KURZ VE VELKÉ ÚPĚ - CHATA DĚDEK

7. 2 - 14. 2. 2004

Chata se nalézá na severní straně Vavřincova dolu v středisku Velká Úpa. Je vybavena čtyřlůžkovými a šestilůžkovými pokoji, s centrálním vytápěním a vlastní vybavenou kuchyňkou. Dále se zde nachází společenská místnost s televizí, pingpongový stůl. Doprava do areálu Pec pod Sněžkou nebo do Janských Lázní je autobusem, popřípadě Skibusem.

Pec pod Sněžkou je známa nejen jako výchozí bod na nejvyšší horu České republiky Sněžku, ale také jako aktivní horské středisko jak v létě, tak i v zimě. Pec pod Sněžkou těží ze své polohy a nadmořské výšky (800 - 1602 m.n.m.), kdy je 5 - 6 měsíců pokryta sněhovou peřinou. Lyžařský areál, který provozuje 11 vleků s přepravní kapacitou 8750 osob/hodinu a upravuje cca 8 km sjezdových tratí různých obtížností, je největším v celé lokalitě. Ve večerních hodinách jsou v provozu 3 vleky s umělým osvětlením, z toho sjezdovka Javor je nejdlejší a nejlepší osvětlený svah v České republice. Pro vyznavače snowboardingu je po celou sezónu v provozu velký funpark. Pro běžkaře je stále upravována Krkonošská magistrála, která nabízí 110 km upravených tratí.

Doprava a stravování: vlastní

Počet míst: POUZE 18 !!!

Záloha: 700 Kč do 14. listopadu 2003 !!!

Odkazy na další zajímavé informace:

<http://www.pecpodsnezkou.cz>

<http://www.janske-lazne.cz>

Veškeré akce pořádané katedrou tělovýchovy a sportu naleznete na nástěnkách KTS a Internetových stránkách: www.upce.cz/pages/kts.

Mgr. Pavla Kadeřávková, asistentka KTS

osobnosti

osobnosti

osobnosti

osobnosti

osobnosti

osobnosti

osobnosti

osobnosti

Prof. Ing. Jaroslav Holeček, DrSc. zvolen řádným členem Učené společnosti ČR.

„Cílem snah Učené společnosti ČR je podněcovat svobodné pěstování vědy, budit touhu po poznání a radost z něho, šířit vědecké poznatky ve veřejnosti. Učená společnost pěstuje myšlení a jednání překračující hranice jednotlivých oborů. Může tak svobodně činit proto, že spolu mají možnost komunikovat vědci ze všech oblastí činnosti - sociologové, filosofové, lingvisté a představitelé dalších humanitních oborů spolu s lékaři, matematiky a všemi přírodovědnými obory představovanými i silnou skupinou chemiků, fyziků a biologů“. (ze stanov)

V Učené společnosti mají své zastoupení i významní čeští chemici. Oba zakládající členové - prof. O. Wichterle a prof. R. Zahradník - jsou světově uznávanými badateli v oboru chemie. Z řádných členů - chemiků jsou to převážně pracovníci ústavu Akademie věd ČR. Univerzita Pardubice měla zastoupení ještě donedávna pouze v jeho dlouholetém pedagogovi a význačném analytickém chemikovi prof. J. Churáčkovi. Na 9. valném shromáždění Učené

společnosti dne 20. 5. 2003 byl zvolen řádným členem Učené společnosti další významný chemik prof. Ing. Jaroslav Holeček, DrSc. z Fakulty chemicko-technologické naší univerzity.

Prof. Holeček celý svůj profesní život zasvětil chemii, zejména studiu syntézy, vlastností, struktury a reaktivit některých tříd organokovových sloučenin prvků IVb skupiny, a to jako učitel i badatel na Vysoké škole chemicko-technologické v Pardubicích a pak, po jejím přejmenování a reorganizaci, Univerzitě Pardubice. Byl v letech 1992 – 1998 také vedoucím Katedry obecné anorganické chemie na Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice, pracoval ve vědeckých radách Univerzity Pardubice a VŠCHT Praha, byl předsedou akademického senátu, úspěšným řešitelem grantových projektů udělených Grantovou agenturou České republiky, předsedou komise pro obhajoby doktorských disertačních prací a věnoval se mnoha dalším činnostem. Prof. Holeček je autorem nebo spoluautorem více než stovky původních vědeckých prací,

publikovaných většinou v renomovaných zahraničních časopisech. Jeho práce jsou velmi často citovány, jak lze dokázat zařazením prof. Holečka mezi nejcitovanější české chemiky (Vesmír 2002, 81, 512). Jeho nejúspěšnější práce byla zatím citována více než sto padesátkrát, několik dalších publikací více než stokrát.

V souvislosti se zvolením prof. Holečka řádným členem prestižní a uznávané Učené společnosti řadu čtenářů napadnou otázky týkající se Učené společnosti samé.

Učená společnost České republiky (US ČR) byla ustavena 10. května 1994 na slavnostním zasedání ve Vlasteneckém sále Ka-

rolina v Praze. Byla vytvořena 36 členy Nadace pro obnovu Učené společnosti, kteří se stali jejími zakládacími členy. Další členové Učené společnosti jsou v souladu se statuty voleni na výročních valných shromážděních, obdobně jako čestní členové. Počet členů není statuty omezen, ty však určují, že členů mladších 65 let může být nanejvýš 50. Po posledním valném shromáždění v květnu 2003 má Učená společnost 95 členů řádných a 30 členů čestných. V letech 1994-1997 stál v čele US prof. Ing. Rudolf Zahradník, DrSc., v následujícím období do května 2002 prof. MUDr. Josef Koutecký, DrSc. Do roku 2004 je předsedou zvolen prof. PhDr. František Šmahel, DrSc. Učená společnost je ve smyslu zákona č. 83/1990 Sb. občanským sdružením. Jejím výkonným orgánem je Rada Učené společnosti.

Učená společnost České republiky navazuje na činnost předchozích akademií a sdružení, z nichž nejstarší byla Societas inco-gnitorum, založená v Olomouci r. 1746. Tato Společnost záhy zanikla, její idea však brzy ožila v kruhu vzdělavců, kteří od roku 1769 usilovali o založení sdružení, jehož název po schválení stanov císařem Josefem II. v roce 1784 posléze zněl Královská česká společnost nauk (dále KČSN). Po více jak 200 letech z různých, rovněž však z mimovědeckých důvodů byla činnost Královské české společnosti nauk zastavena, současně se zřízením Československé akademie věd v roce 1952. Členy Královské české společnosti nauk byly nejvýraznější vědecké postavy naší vědy, počínaje Josefem Dobrovským, přes Františka Palackého a Jana Evangelistu Purkyně až k Jaroslavu Heyrovskému.

Hlavní aktivity a činnost Učené společnosti ČR vychází jak z historických tradic jejích předchůdkyň, tak z obecných cílů formulovaných v jejích nových stanovách. Na prvním místě je to podněcování svobodného pěstování vědy a šíření vědeckých poznatků ve veřejnosti. Přirozeným cílem Učené společnosti je také prosazování zájmů české vědy a posilování její společenské prestiže. Zvláštní význam je dále přisuzován rozvíjení mezioborové komunikace v úrovni národní a mezinárodní.

Veřejné prezentace činnosti Učené společnosti jsou zaměřeny jednak na širší odbornou veřejnost a jednak na decizní sféru i celospolečenskou oblast.

V prvé činnosti má zvláštní význam podněcování vědeckého výzkumu formou udělování cen Učené společnosti - v kategorii vědeckých pracovníků a mladých vědeckých pracovníků i zvláštních tematických kategorií. V posledních letech byla navíc založena nová kategorie cen, zhodnocujících významné vědecké aktivity středoškolských studentů. Dále je seznamována odborná veřejnost s významnými výsledky naší vědy především formou publikací

v dobrých vědecko-populárních časopisech a formou přednášek pro širší odbornou veřejnost.

Druhým typem veřejné aktivity jsou usnesení či vyjádření Učené společnosti k závažným otázkám řízení vědy i k aktuálním problémům života české společnosti. Ty jsou prezentovány buď ve veřejném tisku, nebo v přímém oslovení vrcholných státních institucí a jejich představitelů. Zvláštní úlohu má v těchto ohledech i pořádání výročních Valných shromáždění Učené společnosti, zahrnující jak vystoupení nejpřednějších představitelů státu, tak i příslušný ceremoniál udělování cen. Významnou součástí těchto konferencí

jsou přednášky předních světových vědců a představitelů vrcholných vědeckých institucí z geograficky či kulturně blízkých zemí.

Projevy a názory vyslovené na 9. valném zasedání Učené společnosti:

Z projevu předsedy Učené společnosti ČR profesora PhDr. Františka Šmahela, DrSc.:

„Tu a tam se ještě připomíná Napoleonův rozkaz před bitvou >oslové a učenci doprostřed vojska<, z něhož se vyvozuje, že i dnes by vědci měli být ve středu společenského dění. Oslové často jsou, s tím nic nemůžeme, nedovedu si však představit, že by právě vědci měli řídit chod tohoto státu. To je pradávna iluze učenců a intelektuálů, kteří vždy věděli, jak má svět vypadat. Všechny tyto staré i nové utopie na pohled vypadají slibně, ať už se odehrávají ve městu s kruhovým či pravouhlym půdorysem. Svět je naštěstí mnohotvárnější. Vědci ať se věnují

svému bádání. Těm, kteří to mají v sobě, to ostatně není třeba říkat. Nevolám tím po vědě uzavřené do věží ze slonových kostí. To už také dávno – s malými výjimkami – není možné. Jde mi o to, aby vědci vnímali svět politiky reálnými očima a aby politici věděli, že nevědí všechno. A když už to zjistí, aby věděli, na koho se obrátit, a to mimo jiné i na Učenou společnost ČR. Kéž by tomu tak brzy bylo!“

Z projevu prezidenta republiky Václava Klause předneseného před Učenou společností ČR:

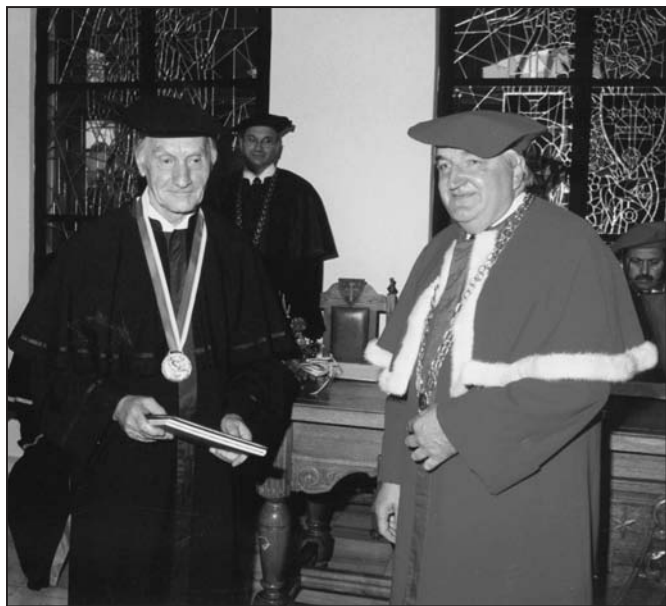
„Všechny nás jistě trápí nesmírná trivializace veřejné diskuse v naší zemi, strašně zjednodušené interpretace společenských témat, povrchní žurnalismus, ztráta kvalitní polemiky o zásadních věcech naší minulosti, současnosti i budoucnosti. Nemyslím si, že – jak je dnes módní říkat – je tím vinna televize Nova či deník Blesk. Ty existují vždy a všude. Chybí jejich důstojná alternativa, chybí nabídka něčeho jiného. A právě v tomto smyslu se obávám, že i Učená společnost a spolu s ní další lidé podobného zaměření jsou jistými spolupůvodci tohoto problému naší země. Nežlobte se, ale mám pocit, že nejste slyšet, že chybíte, že váš hlas absentuje, že z vás nic „nevyzařuje“. Rozumím sice tomu, že se vám leckdy nechce do těchto trivializovaných a falešně politizovaných diskusí vůbec vstupovat, ale bez vás budou i nadále právě takové, jaké jsou dnes. Nejednoduší si to. Víím, že lidé vašeho typu jsou velmi vytížení a že každá minuta, kterou věnují něčemu jinému než svému oboru, se jim vymstí.“

Pro další informace odkazujeme čtenáře na internetovou stránku Učené společnosti, kde lze nalézt řadu informací.

doc. Ing. Tomáš Wágner, CSc.
Katedra obecné a anorganické chemie FChT

„Doctor honoris causa“ profesoru Šertlerovi

Dne 18. června 2003 se v obřadní síni Staré radnice v Žilině konalo slavnostní zasedání Vědecké rady Žilinské univerzity a Vědecké rady Stavební fakulty Žilinské univerzity. Na něm byl předán prof. Ing. Hynku Šertlerovi, DrSc. čestný titul DOCTOR HONORIS CAUSA (na obrázku vlevo). Diplom spolu s medailí předal prof. Šertlerovi rektor Žilinské univerzity prof. Ing. Ján Bujňák, CSc. za celoživotní vynikající vědeckou práci a vynikající pedagogické výsledky a rovněž za dlouholetou vědeckou spolupráci se Žilinskou univerzitou.

Ve slavnostním projevu děkan Stavební fakulty prof. Ing. Jan Čelko, CSc., ocenil především více než třicetileté pedagogické působení prof. Šertlera na Vysoké škole dopravy a spojů v Žilině, kde výrazně přispěl k přípravě stovek inženýrů a dalších vysoce kvalifikovaných odborníků v dopravě, jeho úspěchy ve vědecko-výzkumné činnosti v oblasti rozvoje teorie ocelových konstrukcí a mostů a jeho zásluhu na znovuzřízení Stavební fakulty na tehdejší Vysoké škole dopravy a spojů. Svým osobním zaujetím a přístupem k rozvoji vědy a vzdělanosti se stal vzorem pro další generaci vědců a pedagogů.

Prof. Ing. Hynek Šertler, DrSc. je dnes vedoucím Katedry dopravní infrastruktury Dopravní fakulty Jana Pernera a členem Vědecké rady Univerzity Pardubice. Narodil se 17. dubna 1933 v obci Zvole u Zábřehu na Moravě. Vystudoval VUT Brno, Fakultu inženýrského stavitelství. Po pětileté praxi u ČSD, kde pracoval jako inženýr pro mosty, nastoupil na Vysokou školu dopravy a spojů v Žilině. Zde působil jako odborný asistent, později

jako docent a profesor. V roce 1967 získal titul kandidáta technických věd, v roce 1987 doktora technických věd. Dlouhá léta působil jako vedoucí katedry stavebních konstrukcí a mostů, byl také děkanem Fakulty provozu a ekonomiky dopravy. Po znovuoobnovení činnosti Stavební fakulty VŠDS se stal jejím prvním děkanem.

V roce 1993 přešel na nově vzniklou Dopravní fakultu Jana Pernera Univerzity Pardubice, kde v letech 1994 - 1997 zastával funkci děkana. Přitom působil jako externí profesor na Stavební fakultě VUT Brno, kde je i předsedou státní zkušební komise, stejně jako na Dopravní fakultě ČVUT Praha. Kromě přímé pedagogické činnosti má řadu mimoškolních aktivit: je např. koordináčním pracovníkem pro mezinárodní mobilitu studentů a učitelů v rámci projektu SOCRATES a pracuje jako zástupce Univerzity Pardubice v mezinárodním tématickém projektu EUCEET (European Civil Engineering Education and Training). Prof. Šertler je členem 4 vědeckých rad, členem dvou redakčních rad odborných časopisů, byl členem pracovní skupiny Mezinárodní asociace pro mosty a konstrukce IABSE, je členem hodnotících komisí při habilitačních řízeních a řízeních ke jmenování profesorem celé řady dnes význačných profesorů a docentů. Zpracovatel řady posudků doktorských prací, je garantem doktorského studia a členem oborové a podoborové rady Grantové agentury ČR atd.

Ve vědecké činnosti se od roku 1961 výrazně profiluje v teorii ocelových konstrukcí a mostů, kde se poměrně brzy stal mezinárodně uznávaným odborníkem. Je zván na přednáškové pobyty (univerzity v Německu, Řecku, Maďarsku), má přes sto publikací, převážně v renomovaných zahraničních časopisech. Byla mu udělena celá řada ocenění a medailí významných institucí u nás i v zahraničí.

doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc.
prorektor pro vzdělávání a rozvoj UPa

Rektor Žilinskej univerzity
prof. Ing. Ján Bujňák, CSc.

Vás pozýva

na slávnostné zasadnutie
vedeckej rady Žilinskej univerzity
a vedeckej rady
Stavebnej fakulty ŽU

dňa 18. júna 2003 o 10.00 h.
v obradnej sieni Starej radnice
v Žiline, Radničná ul. č. 1,

na ktorom budú

prof. Ing. Mirošovi Pirnerovi, DrSc.
a
prof. Ing. Hynkovi Šertlerovi, DrSc.

odovzdané čestné tituly

DOCTOR HONORIS CAUSA
za celoživotné vynikajúce vedecko-
odborné a pedagogické výsledky
a za vedeckú spoluprácu so Žilinskou
univerzitou.

Miesta prosíme zaujať 15 minút pred začatím
zasadnutia.

ŽILINSKÁ UNIVERZITA

na základe rozhodnutia vedeckej rady Žilinskej univerzity
zo dňa 19. februára 2003

udeľuje

pánu

prof. Ing. Hynkovi Šertlerovi, DrSc.
narodenému 17. apríla 1933

čestný titul

DOCTOR HONORIS CAUSA

(v skratke Dr. h. c.)

za celoživotné vynikajúce vedecko-odborné a pedagogické výsledky
a za vedeckú spoluprácu so Žilinskou univerzitou

Číslo protokolu: 10
Žilina 18. júna 2003

dekan

rektor

promotor

Vše jednou končí

29. května t. r. proběhlo ve velké zasedací síni Fakulty chemicko-technologické přátelské setkání a zároveň rozloučení s Dipl. Ing. Otto Lemanem, čestným profesorem Univerzity Pardubice. Společně s bývalými učiteli, spolupracovníky a četnými přáteli jej přišel pozdravit i děkan fakulty prof. Ing. Petr Mikulášek, CSc., který při této příležitosti předal prof. Lemanovi děkovný dopis a upomínkový dar za dlouholetou aktivní spolupráci s fakultou i celou univerzitou.

Prof. Leman, absolvent Katedry chemického inženýrství VŠCHT Pardubice, emigroval v roce 1965 do tehdejšího západního Německa, kde brzy získal zaměstnání v jedné z největších německých a evropských chemických firem – Badische Anilin und Soda-Fabrik (BASF) v Ludwigshafenu. Díky svým vědomostem a technické eru-

dici se prof. Leman rychle vypracoval ve vysoce kvalifikovaného odborníka, podílel se na projektování a vedení výstavby velkých výrobních jednotek a úspěšně řídil jejich provoz. Bezprostředně po listopadu 1989 nabídl spolupráci své alma mater a ujal se vybraných přednášek především na katedrách chemického inženýrství a anorganické technologie, v nichž studenty seznamoval s moderními postupy a zařízeními chemických technologií. Nezůstalo však jen při tom a prof. Leman přednášel i v řadě závodů a škol a spolupracoval s mnohými institucemi. Pro svou mateřskou fakultu zprostředkoval získání některých přístrojů, zařízení a výpočetní techniky formou daru svého zaměstnavatele, firmy BASF. Díky jeho osobní iniciativě měli mnozí učitelé fakulty příležitost navštívit jednu z nejvýznamnějších světových chemických výstav, kterouACHEMA ve Frankfurtu nad Mohanem bezesporu je. Přínosné byly i exkurze do některých provozů v německých chemických podnicích.

Přátelské rozloučení proběhlo u příležitosti ukončení aktivní odborné spolupráce prof. Lemana s Univerzitou Pardubice. I nadále však jistě budou přetrvávat pevná přátelství a dobré osobní vztahy s mnohými současnými i emeritními učiteli FChT, a to i přesto, že prof. Leman bude svůj volný čas věnovat především pěti vnoučatům a k osobním setkáním nebude tolik příležitostí jako doposud.

Loučení s dobrými přáteli a dlouholetými spolupracovníky nebývá lehké, nicméně všichni účastníci vydařeného odpoledne se rozcházel s přesvědčením, že jejich vzájemné setkání nebylo poslední a jistě se dříve či později nalezne vhodná příležitost je zopakovat. Takže díky za všechno a na brzkou shledanou, pane profesore!

*přátelé a spolupracovníci prof. Lemana
z Fakulty chemicko-technologické*

MEDAILE ČVUT na DFJP

Na slavnostním zasedání Vědecké rady Českého vysokého učení technického v Praze, které se konalo dne 17. června v Betlémské kapli, převzal prof. Ing. Milan Lánský, DrSc., vedoucí Katedry provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě a dlouholetý děkan Dopravní fakulty Jana Pernera, z rukou rektora ČVUT prof. Ing. Jiřího Witzanyho, DrSc. medaili ČVUT I. stupně za dlouholetý příspěvek k rozvoji a budování ČVUT, který se naplňoval vzájemnou spoluprací a podporou při řešení společných problémů.

(mj)

Pamětní medaile Univerzity Pardubice prof. Dr. Josefu Cachovi, CSc.

V pondělí 16. června se z iniciativy Fakulty humanitních studií Univerzity Pardubice uskutečnilo malé setkání přátel a spolupracovníků s prof. PhDr. Josefem Cachem, CSc., a to při příležitosti a na počest jeho významného životního jubilea. Špičkový evropský badatel v oblasti dějin školství, komeniologie, srovnávacích studií mimo jiné působil od 90. let i na pardubické univerzitě, kde významným způsobem podpořil rozvoj a pěstování humanitních studií a věd na Ústavu jazyků a humanitních studií, krátce i poté, co se

vysokoškolský ústav přeměnil v nejmladší fakultu Univerzity Pardubice - Fakultu humanitních studií.

Prof. Cach působil padesát let v oblasti dějin školství, pedagogiky, výchovy a vzdělávání na Vyšší pedagogické škole v Chrudimi, poté na Pedagogické fakultě a Filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a v českých zemích vychoval přes 2500 studentů a přes 15 doktorandů. Jeho publikační aktivity jsou úctyhodné nejen rozměrem – 13 samostatných monografií, 12 spoluautorství, přes 200 od-

borných a vědeckých statí a článků doma i v zahraničí. Patří mezi přední znalce vývoje české a slovenské pedagogiky 19. a 20. století.

V souvislosti s životním jubileem a za dlouholetou činnost v oblasti vysokého školství, za metodologický přínos v oblasti pedagogických věd a za podporu při rozvoji humanitních studií v Pardubicích udělil rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. prof. Cachovi Pamětní medaili Univerzity Pardubice. Bronzovou medaili z dílny akademického sochaře Zdeňka Kolářského předala jubilantovi, který oslavil osmdesát let, děkanka Fakulty humanitních studií prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.

Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D.
katedra věd o výchově FHS

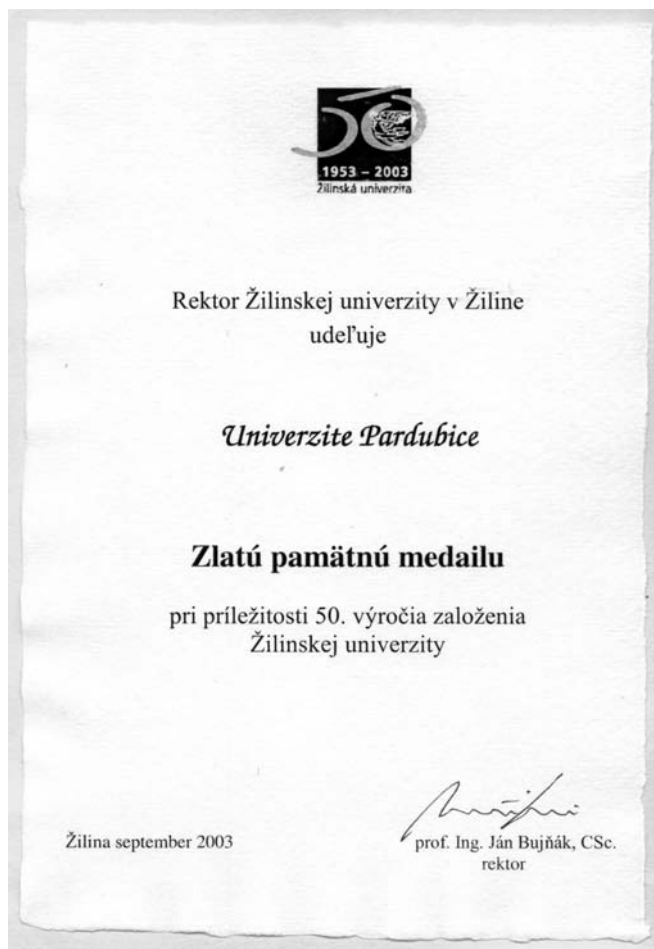

Medaile pro Univerzitu Pardubice

Při příležitosti 50. výročí založení Žilinské univerzity udělil její rektor prof. Ing. Ján Bujňák, CSc. Univerzitě Pardubice „Zlatú pamätnú medailu“.

Při slavnostní ceremonii ji dne 18. září převzal rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.

(vw)

historie

historie

historie

historie

historie

historie

historie

historie

TAŽENÍ DO ITÁLIE K MEDIOLÁNU V ROCE 1158

POJEDNÁNÍ O HERALDICKÝCH POVĚSTECH A O ZNACÍCH MĚST PARDUBIC, HLINSKA, BOHDANČE A TAKÉ BOROTÍNA [6. ČÁST]

- ZÁVĚR -

Vědecký zájem o pověsti začíná v českém prostředí v polovině devatenáctého století. Jeho vrchol, zejména v okruhu pověstí erbovních, představuje August Sedláček (1843-1926). Tehdy již c. k. profesor na reálném gymnasiu v Táboře (před tím učil na gymnasiích v Lito-myšli a v Rychnově nad Kněžnou) byl školeným historikem. Milánský příběh Ješkův podal poprvé v prvním svazku Hradů, zámků a tvrzí (1882) a byl tu ještě velmi zdrženlivý, protože jeho ...odvážlivý Ješek je pouze Ješkem, nikoliv Ješkem z Pardubic, ale ve Sbírce pověstí historických (1894) je to již předek pánů z Pardubic... Ješek Pardubský. Také věcně se obě verze poněkud liší, protože v té verzi novější ve Sbírce pověstí je Ješek již v sedle: ...Ješek.... poslední ze všech projížděl branou...⁴⁰⁾

Vedle tohoto vědeckého zájmu historiků a literárních historiků, jež lze spočítat na prstech jedné ruky, vycházely od druhé poloviny devatenáctého století a vycházejí až dodnes četné sbírky pověstí od autorů mnohdy renomovaných, mnohdy nadšených, někdy však také od nadšených sice, ale spíše diletantů. Tento do jisté míry pejorativní příděch však zdaleka neplatí pro každého z nich, a rozhodně ne pro autora, jehož autorská ruka byla poslední, jež se podobou milánského příběhu Ješkova dotkla.

Tím autorem byl pardubický rodák František K. Rosůlek (1859 - 1938), učitel a posléze ředitel měšťanské školy dívčí, jenž vedle jiných prací vydal Pověsti a báje z Pardubicka; za jeho života vyšly ve třech vydáních (první vydání v roce 1892). Pověst o vzniku znaku Pardubic v nich ovšem nechybí.

Ještě první Ješek Sedláčkův, neřku-li Ješek Červenkův, svého koně z milánské brány vede tak, jako jej vede Ješek, syn Kotoučův, u Václava Hájka. Až teprve August Sedláček ve Sbírce pověstí historických Ješka nenápadně posadil do sedla, nikoliv ale jako první. Prvním byl František K. Rosůlek, jenž již dvě leta před tím v prvním vydání svých Pověstí a bájí z Pardubicka vidí Ješka, jak nejprve v jedné z milánských stájí odvázal (jistě toho nejlepšího) koně a je tudíž v bráně nikoliv opěšalý, ale jako jezdec. Pardubice tudíž od dob Františka K. Rosůlka mají svého rytíře v sedle.

Leč Ješkem „z Pardubic“ tento hrdina pověsti u Františka K. Rosůlka není, v tom je František K. Rosůlek historicky skeptický a prokazuje tím, že není diletant s pejorativním příděchem, naopak, že dovede velmi pečlivě vážít historické zprávy.

V jeho verzi pověsti dostává ...Ješek od krále část země v kraji Prácheňském... páni Malovcové měli své statky v Prácheňsku...od nich pocházejí nejspíše páni z Pardubic... Autor tu osvědčil pečlivou

četbu historické literatury a zdravý úsudek, vyhnul se pojmu „Ješek z Pardubic“ a obratně tohoto víceméně bájného Ješka spojil s historickými postavami rodu erbu půlkoně, jež neméně obratně převedl do východních Čech, ostatně v souladu s nečetnými prameny, odrážejícími zřejmě prameny nedochovanou realitu.⁴¹⁾ Tím, co jsme řekli, soudíme ovšem zároveň, že Pověsti a báje z Pardubicka patří k tomu nejlepšímu, co bylo v okruhu sbírek regionálních pověstí u nás napsáno a publikováno.

Velmi stručná odpověď na otázku „Jak a kdy se tato erbovní pověst stala pověstí o znaku města Pardubic?“ je tudíž následovná: Mikoláš Aleš kresebně a Bohumil Vlček sochařsky ztvárnili v roce 1903 na předbraní Zelené věže v Pardubicích poněkud upravený příběh z Kroniky české Václava Hájka z Libočan. U Hájka hlavní postavou v něm byl Ješek, syn Kotoučův, ale domicil „z Pardubic“ známe u Ješka poprvé až v díle Františka Červenky. August Sedláček a František K. Rosůlek svým literárním dílem, August Sedláček v míře širší (v Pardubicích sice nikdy neučil, ale zejména jeho Hrady měly dosah celonárodní), František K. Rosůlek v míře spíše regionální (jako učitel, ředitel školy, publicista a kulturní pracovník měl ovšem široký akční radius) takto pojatou pověst přenesli, a to prostřednictvím četby a škol, do širší veřejnosti, zejména pak v Pardubicích a v okolí.

Nyní teprve můžeme se vrátit a zeptat se, co je na pověsti o vzniku erbu půlkoně historického, co je historickým jádrem pověsti. Zjednodušeně by odpověď zněla, že téměř vše. Tím ovšem zdaleka nemá být řečeno, že tak, jak to líčí Václav Hájek (první známý autor, jenž ji zpracoval slovesně), se věci odehrávaly. Daleko spíše se chce říci, že věci se odehrávaly podobně, ale že fabule skutečného příběhu byla jiná než ta fabule, jakou příběhu, obohacenému o fiktivní prvky, dal jeho první vypravěč (ať již to byl Václav Hájek, nebo někdo nám neznámý před ním). Historickým jádrem je tudíž na této pověsti skutečně takřka vše, ovšem se silným akcentem na slově „takřka“.

Do okruhu historického jádra pověsti patří sám erb půlkoně, protože pověst se zcela zřejmě utvořila k existujícímu předmětu, to jest k erbu, a ten je tudíž částí historického jádra. Dále jsou historickým jádrem fakta, podávaná Vincenciem, většinou blízka faktům v pověsti: Výprava do Itálie proti Milánu, násilný přechod řeky Addy, obležení Milána, útok vojsk proti hradbám města, noční i denní boje o brány, čili fakta událostních dějin.

Noční výpravu do obleženého města Vincencius nezmiňuje a tak, jak je podána v pověsti, je noční výprava zřejmě událostí fiktivní, i když jen velmi neradi připustíme, že by se oblehatelé o takovou akci nepokusili. Zato loupení je nepopiratelný historický fakt, Vincencius o něm mluví několikrát, počínaje loupením v okolí Řezna a konče loupením v okolí Milána včetně únosů a zajetí žen a převáděním jich do tábora do stanů bojovníků. Loupení jako takové patří tudíž k historickému jádru pověsti.

Kůň přeseknutý mříží by byla věc ošklivá, ale jestliže v boji hynou lidé, hynou i zvířata, ranění a zabití koně byli realitou válek vždy, ale mříží přeseknutý kůň Ješkův je motiv převzatý z literatury. Zato ostatní, brána, mříž, jezdcí, koně, to vše patří k historickému jádru, jenom fabule skutečného příběhu byla od fiktivní události odlišná, takže nakonec, jako ostatně vždy, je tu polarita mezi Dichtung und Wahrheit, jejíž výsledek je dán dovedností vypravěče, ať již vyprávění je pouze orální, nebo bylo fixováno písmem.

Otázka třetí: Až dosud jsme se vůbec nezabývali oznámenou pověstí o znaku města Bohdanče. Jak zní a jaká je její souvislost s pověstí o erbu půlkoně?

V co nejstručnějším znění podáme tudíž nejprve vlastní pověst:

Císař Friedrich Barbarossa táhl v roce 1158 do Itálie proti Milánu a s ním jako jeho spojenec český král Vladislav I. Milán byl obležen a vojsko císařovo se spojenci útočilo na jeho hradby. Při útoku takovém jako první byli pomocí žebříků na hradbách Milána Bohdanečtí, kteří za to jako odměnu dostali od krále znak, a to štít polcený, pravé pole černé, v něm žebřík zlatý se šesti příčlemi, v levém poli čtyři řady bílých a červených kamenů v šachovnici.⁴²⁾

Protože předpokládáme, že erbovní pověst vznikaly dodatečně k již existujícím erbům, zeptáme se nejprve, zda bezpečně známe dobu existence této pověsti, a teprve odtud se budeme pokoušet o další sledování možného jejího vzniku.

Zatím nejstarší nám známou zprávou o její existenci má Kniha pamětní obecné školy v Bohdanči z let 1851 - 1869,⁴³⁾ pověst je v ní zachycena hned s prvními zápisy. Knihu založil a zapisoval do ní Antonín Rosůlek, učitel v Bohdanči, říkající o sobě na jednom místě kroniky, že ve službě školní je jedenatřicet let, což by svědčilo na narození okolo roku 1800. Antonín Rosůlek pokládá ji za pověst z minulosti dálnější, předávanou ústním podáním, a to slovy, že pověst ...*dle tradice neb oustního podání má potah mít na dobytí města Milána pod císařem Friedrichem I. roku 1158...*, při čemž zdá se, že klade důraz na ono „dle tradice neb oustního podání“. Lze podle toho mluvit, že i pokud by pověst byla velmi mladá, sahal by její vznik někde do druhé poloviny osmnáctého století.

Domníváme se však, že původ pověsti je mnohem starší, že sahá ještě před privilegium Leopolda I. z roku 1685, jímž císař ...*městečku Bohdanči potvrdil znak, jak jej [Bohdanečtí] od starodávna užívali...*; je přitom velmi pravděpodobné, že pověst existovala již v době vydání privilegia a byla jím spíše potvrzena; nepřímým pramenem pro tento pohled je honosné barokní provedení znaku na průčelí radnice. Jinými slovy, domníváme se, že podstatnou roli při utváření pověsti o vzniku znaku města Bohdanče sehrála Kronika česká Václava Hájka z Libočan. Roli při tom mělo však dílo ještě starší, rýmovaná Kronikou tak řečeného Dalimila, jež říká, že

*Poděbradští že první na zed lézti směli,
proto sú ot kněze řebří na štít vzěli.*

Jedná se u Dalimila opět o tažení do Itálie proti Milánu v roce 1158 a o boje na jeho hradbách. Zajímavá je tu, že v celé veršované kronice jsou tyto dva verše jediným místem, kde se v souvislosti s tažením do Itálie proti Milánu mluví o skutečném udělení erbu, všude jinde v souvislosti s tímto tažením jsou sice zmiňovány válečné činy, jež byly nějakým způsobem pochváleny a oceněny, nikoliv ale udělením erbu. To, a ještě další souvislosti, provokuje otázku, zda *řebří na štítě* opravdu nějak nesouvisí s tažením do Itálie proti Milánu.

← Bohdaneč.
Radnice, průčelí
budovy
v základu
enesanční.
Barokní a
rokokové úpravy.
Znak města
Bohdanče.
Současný stav.

Erbovní znamení zlatého žebříku v modrém poli štítu je jedním z existujících v českomoravské heraldice, znamením, jež nosili původní (to jest ve století dvanáctém) držitelé Poděbrad a lokalit v jejich okolí, píšící se od druhé poloviny třináctého století až do svého vymření na počátku století patnáctého jako rod z Choustníka, ač tehdy již Choustník dávno nadrželi, a tím méně Poděbrady.⁴⁴⁾ A protože erbovní znamení žebříku je vedle heroltské figury šachovnice také erbovním znamením ve znaku města Bohdanče, zazní nepochybně otázka (neboť historie je vždy kladením otázek): Jak to všechno spolu souvisí? Musíme tudíž věci probrat jednu po druhé.

Hledající historické jádro pověsti o znaku města Bohdanče, byli bychom možná ochotni soudit, že vzdálenost mezi Bohdančí a Poděbrady dělá jenom něco přes čtyřicet kilometrů a že obě lokality mohly mít jednoho držitele, a že tudíž Dalimilovo „Poděbradští“ lze čísti i jako „Bohdanečští“. Uvidíme však, že cesta vede jinudy a že několik slov musíme nejprve věnovat erbovnímu znamení žebříku.

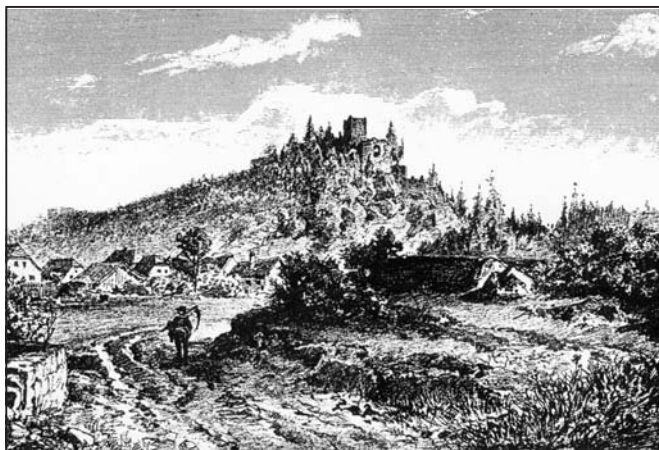
Poděbrady, ležící na brodu přes Labe, bez pochyb existovaly již v roce 1158, ovšem jako osada vesnická a jejich městské uspořádání s obdélníkovým náměstím je (stejně jako uspořádání v Bohdanči) původu pozdějšího. Jméno držitele Poděbrad v roce 1158 sice neznáme (což ovšem pro tuto dobu pro držbu půdy v Čechách či na Moravě platí téměř obecně), i když první jména v souvislosti s držbou půdy se pro tuto část středočeského Polabí objevují jen o něco málo později; jako první je to Sezima, muž, jenž v roce 1179 padl u Loděnice, v bitvě mezi dvěma přemyslovskými pretendenty trůnu, Soběslavem a Friedrichem.⁴⁵⁾ Ze Sezimových synů známe dva, Hroznatu, jenž držel Kostomlaty, Arnošta, jenž držel Poděbrady. Dalšího Sezimu čteme jako vydavatele listiny z 11. ledna 1223, k níž přivěsil svoji pečeť, v jejímž otisku je erbovní znamení žebříku, jedno z nejstarších nám známých pečetních a erbovních znamení v Čechách či na Moravě.

← Erbovní znamení žebříku v trojúhelníkové pečetě Sezimy z Kostomlat, přivěšené k listině z 1. října 1223. Dobroslava Menclová: České hrady.

Po Sezimovi víme z roku 1243 o Vilémovi a s ním o Benešovi, snad to byli bratři. Vilém byl na Poděbradech posledním z rodu erbu žebříku, protože asi v roce 1262 král Přemysl II. Otakar potáhl Poděbrady nad sebe, snad jako právo odúmrti, takže Poděbrady se staly statkem zeměpanským.⁴⁶⁾

Jestliže slova tak řečeného Dalimila ...žebří na štít vzeli jsou historické sdělení, a nikoliv literární fikce (a podle některých souvislostí je to historické sdělení), potom si Poděbradští z výpravy do Itálie proti Milánu přinesli erbovní znamení žebříku⁴⁷⁾ a byl by je býval přinesl nám jménem neznámý předek těch osob, jež jsme uvedli nahoře; to jest, byl by to děd, otec nebo strýc onoho Sezimy z roku 1179, zabitého v bitvě u Loděnice a oni „Poděbradští“ v textu tak řečeného Dalimila byli by vedle onoho nám jménem neznámého předka (rodu erbu žebříku) jeho zbrojnou družinou.

Hrad Choustník od západu. Stav v letech osmdesátých devatenáctého století. Kresba Karla Liebschera. August Sedláček: Hrady, zámky a tvrze.

Hrad Choustník od západu. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

← Hrad Choustník. Gotické okno na Choustníce. Kresba Karla Liebschera. Stav v letech osmdesátých devatenáctého století.

← Choustník, kostel P. Marie. Náhrobník s erbovním znamením žebříku. Stav v letech osmdesátých devatenáctého století.

→ Choustník, kostel P. Marie. Náhrobník s erbovním znamením žebříku. Současný stav.

Jindřichův Hradec, zámek. Galerie erbů z roku 1338. Erb rodu z Cimburka vlevo dole. Kresba Vojtěcha Krále z Dobré Vody. August Sedláček: Hrady, zámky a tvrze.

Shora námi jmenovaný Beneš uvádí se v letech 1262-1282 v pramenech jako držitel hradu Choustníka, leč dvě věci jsou vzhledem k nedostatečnosti pramenů nejisté: Nemusí jít o osobu jednu, mohou to být otec a syn se stejným jménem, a dále také nevíme, zda tento Beneš hrad Choustník založil, nebo zda již stojící hrad Chroustník koupil. K rodu s erbovním znamením žebříku ve štítě ovšem patřil.

Zřícenina hradu Choustníka je nejenom jako fortifikace dobře terénně situována, ale i krajinně a exteriérem patří k nejpůsobivějším zříceninám našich hradů. Na pány rodu erbu žebříku má upomínku u nás ne zcela běžnou. Je to velmi starobylý náhrobek s jejich již velmi otřelým erbem, uložený nyní v předsíni kostela P. Marie (dříve sv. Václava) v Choustníku, kámen je zřejmě jedním z nejstarších uchovaných náhrobků u nás a pokládá se - patrně právem (soudím tak podle tvaru štítu) - za artefakt z dvanáctého století.⁴⁸⁾

Nyní se ale vraťme k Bohdanči. Prvním nám známým držitelem byl Albert z Cimburka, jenž v letech 1372-1377 prodal statek hrádku Blatníka s městečkem Bohdančí a čtyřmi vesnicemi Opatovického kláštera. Když po husitských válkách král Zikmund Lucembur-

ský v roce 1436 zastavil velkou část držby Opatovického kláštera Diviši Bořkovi z Miletínka, dostala se do Divišovy držby mimo jiné i Bohdaněč.⁴⁹⁾

Znak městečka pochází teprve z doby Divíše Bořka a jeho potomků, syna Soběslava (1454 - 1468), v jehož štítu byl žebřík. Jde o rod drobné šlechty, jenž se od přelomu čtrnáctého a patnáctého století psal s přídomkem z Miletínka, jehož erbem byl polcený štít, v levé polovici šachovnice kamenú bílých a černých, pravá polovice černá (původně nejpravděpodobněji ale modrá). Do této pravé polovice původního Bořkova erbu se jako erbovní znamení městečka Bohdanče dostal zlatý žebřík, nejspíše z erbu Soběslava z Miletínka. Toto erbovní znamení žebříku pochází z erbu rodu z Poděbrad, drževšího poté Choustník.⁵⁰⁾ Do erbu rodu Divíše Bořka z Miletínka dostalo se toto erbovní znamení sice nám z přímých pramenů způsobem neznámým, ale z analogií víme, že to mohlo být buď polepšení erbu, nebo sňatek. Není sice takováto sňatková kombinace dvou erbů pomocí klenotu příliš častá, nicméně v pramenech heraldiky jsme se s ní již setkali, a to u rodu erbu zubří hlavy, musíme ji tudíž brát v potaz.⁵¹⁾

Znamená to pak, že časově původ pověsti o znaku města Bohdanče lze hledat na počátku druhé poloviny patnáctého století, ale možná i o něco později, aniž tím ovšem popíráme, že základní iniciace o získání erbovního znamení žebříku pochází z veršovaného skládání tak řečeného Dalimila.

Souvisí proto znak města Bohdanče s naším thematem erbu stříbrného půlkoně v červeném poli štítu pouze tak, že historické jádro pověsti, to jest výprava do Itálie proti Milánu v roce 1158, je spjata s motivem zvěsti či pověsti ve skládání tak řečeného Dalimila a poté zpracována s motivem mříží přetátého koně Václavem Hájkem. Že k tomuto včlenění erbu šachovnice se žebříkem a tím i znaku města Bohdanče do pověsti (milánské) došlo nejpravděpodobněji v samotném prostředí bohdanečském, je více než pravděpodobné. Stát se tak mohlo již ve století patnáctém, to jest v době, kdy držitelé Bohdanče, Diviš Bořek a potomci, užívali erbu se žebříkem v klenotu, protože motiv tak řečeného Dalimila v té době již existoval. Mohlo se tak stát ovšem i později, snad ve století šestnáctém, v tom případě bez pochyb pod vlivem Kroniky české Václava Hájka z Li-

bočan a opět s motivem tak řečeného Dalimila. Že se tu spojovala invence čtenářská s kolujícím podáním ústním, je pochopitelné.

Pověst o vzniku znaku města Bohdanče má takto trojí historické jádro. Jednak je to existující znak města Bohdanče, jednak je to historická událost roku 1158, navíc je ještě oporou této pověsti paměť tak řečeného Dalimila o tom, jak při výpravě do Itálie proti Milánu dostali Poděbradští do štítu erbovní znamení žebříku. Ale i kdyby paměť tak řečeného Dalimila historickou realitou nebyla a šlo by o pouhou jeho fikci, existující štít s erbovním znamením žebříku k historickému jádru této pověsti patří a je to tudíž ona složka třetí.

Souvislosti znaku města Bohdanče se znaky měst Pardubic, Hlinska a Borotína jsme tudíž vysledovali a uvedli na příslušnou míru.

Nyní lze shrnout vše, co jsme zjistili. Za konečný text pověsti o znaku města Pardubic budeme pokládat text publikovaný Augustem Sedláčkem ve Sbírce pověstí historických a Františkem K. Rosůlkem v Pověstech a bájích z Pardubicka.

Historickým jádrem této pověsti je jednak výprava do Itálie proti Milánu v roce 1158 a dějové podrobnosti této výpravy, uchované v Letopisu Vincenciově, jednak existence erbu rodu stříbrného půlkoně v červeném poli štítu a existence historických postav tohoto rodu. Erb rodu stříbrného půlkoně v červeném poli štítu stal se nakonec znakem města Pardubic a je jím stále, v roce 1994 stal se půlkuň také znakem University Pardubice.

Pověst sama je poprvé zaznamenána v Kronice české Václava Hájka z Libočan. S jistou licencí lze se však domnívat, že jako vypravování formovala se tato pověst již ve století čtrnáctém, patrně v souvislosti s průnikem motivů francouzské rytířské literatury, snad i v souvislosti s významem některých osob rodu erbu stříbrného půlkoně. Protože tento rod držel nejenom statek Pardubice, ale i statek Rychmburk a s ním i město Hlinsko, užívá Hlinsko téhož znaku jako Pardubice a k téže pověsti se také hlásí.

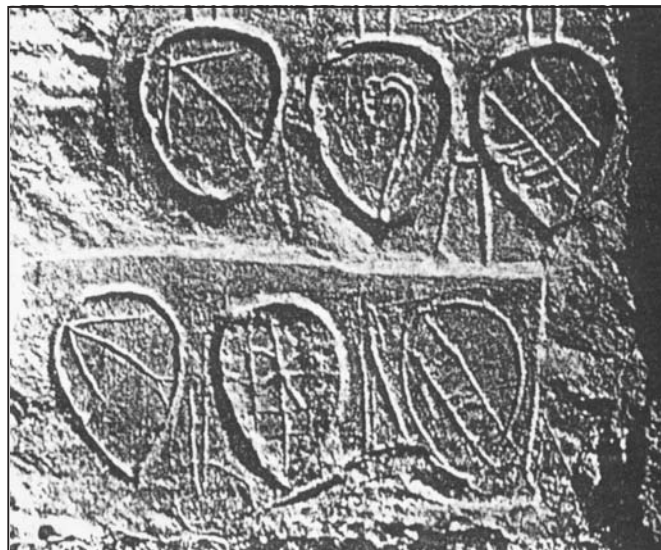
Rod Malovců z Malovic stejného erbu, ale barev jiných, erbovního znamení zlatého koně v modrém štítě, držel město Borotín. Proto se erb rodu Malovců stal se znakem Borotína, leč město Borotín se k erbovní pověsti ani v autorské podobě Václava Hájka z Libočan, tím méně pak v autorské podobě Augusta Sedláčka či Františka K. Rosůlka, nehlásí.

Znak města Bohdanče je se znaky Pardubic, Hlinska a Borotína spojen historickou událostí, historickým jádrem pověsti, a to výpravou do Itálie proti Milánu v roce 1158, s níž souvisí i erbovním znamením žebříku, pocházejícího z erbu rodu z Miletínka a původně rodu z Poděbrad. Získání erbovního znamení žebříku vysvětluje se však v Kronice tak řečeného Dalimila v souvislosti s výpravou do Itálie proti Milánu v roce 1158. Tím je pověst o vzniku znaku města Bohdanče pověstí o vzniku znaků města Hlinska a Pardubic velmi blízká, což jsme hleděli vyjádřit již v podtitulu předložené studie.

Poznámky:

40. Sedláček, August: Hrady, zámky a tvrze I, s. 32, týž: Sbírka pověstí historických, s. 42.
Alois Jirásek (1851 - 1930) a jeho Staré pověsti české (1894) představují druhý vrchol zájmu o pověsti v tomto období, protože do oboru sáhl rovněž školený historik a zároveň renomovaný beletrista v jedné osobě, jenž vytvořil dílo klasické. Nikoliv ovšem sbírku pověstí, hledící se dobrat jejich historického jádra a doby jejich původu. Proto do našeho výkladu patří Alois Jirásek pouze pro úplnost statí o sbírkách pověstí vůbec, do vývoje pověsti o půlkoně nezasáhl.
41. Rosůlek, František K.: Pověsti a báje z Pardubicka 1-2. Praha - Pardubice 1892-1914¹, 1932², 1935³.
42. Rosůlek, František K.: Pověsti a báje z Pardubicka. Pardubice 1932², s. 13 - 14.

Praha. Malostranská mostecká věž, erby vyryté uvnitř, patrně z bojů v roce 1249. Erbovní znamení jsou v mandlových a tudíž ještě románských štítech. Dva erby nad sebou vpravo jsou erby žebříku. Velké dějiny země Koruny české.

Verona. Erb s erbovním znamením žebříku rodu della Scala na náhrobku. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

43. SOkRA Pardubice. Sbírka Kroniky okresu Pardubice, inv. č. 375, s. 3, srv. Čarek, Jiří: Městské znaky v českých zemích, s. 82.
44. Nejstarší česká rýmovaná kronika tak řečeného Dalimila, kap. 47, s. 88. Kolář, Martin - Sedláček, August: Českomoravská heraldika II, s. 137, 197. Rod, píšící se z Choustníka erbu žebříku, vymřel v roce 1410 Benešem z Choustníka, jenž tehdy držel (Choustníkovo) Hradiště. - Sedláček, August: Hrady, zámky a tvrze V, s. 76 - 77.
45. Fontes rerum bohemicarum II. Ed. Emler, Josef. Praha 1875, s. 461 - 516, český překlad: Letopis Vincenciův a Jarlochův. Ed. Fiala, Zdeněk - Heřmanský, František. Praha 1957, s. 109 - 173, zde s. 126.
46. Sedláček, August: Hrady, zámky a tvrze XII, s. 2 - 3.
47. Lze do jisté míry pochybovat o tom, že král Vladislav I. erbovní znamení žebříku „udělil“, neboť vskutku nevíme, zda český král

←
Soave. Městská brána. Erb rodu della Scala. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

Soave. Městská brána. Erb rodu della Scala. Současný stav. Snímek Jaroslav Teplý.

erby již tehdy uděloval, či zda si je bojovníci vytvářeli sami. Osobně bych se spíše přikláněl k představě, že „Poděbradští“ si štít s erbem žebříku přivezli z Itálie buď jako válečnou kořist, ale právě tak možná jako dar.

Proč? Vojsko krále Vladislava I. táhlo kolem Verony. Ve Veroně a v Soave, ležícím asi čtyřicet kilometrů od Verony na východ (je to hrad na výrazné hoře, dole městečko v jednom hradebním zavření s hradem), nemůžeme si na náhrobcích a na branách nevšimnout erbu žebříku, žebříku právě takového, jaký vidíme v Malostranské mostecké věži, na náhrobníku v kostele P. Marie v Choustníku, jaký vidíme ve znakové galerii na hradě Laufu a jaký konečně vidíme na radnici v Bohdanči. Tento žebřík ve štítě ve Veroně a v Soave byl erbem rodu Scaligieri čili rodu della Scalla (la scala = žebřík), rodu doloženého již v jedenáctém století. V souvislosti s tímto erbem ve Veroně a v Soave je pak

shora zmíněná představa o získání tohoto erbovního znamení „Poděbradskými“ zcela logická.

Podpůrným argumentem pro takto formulovanou představu je pak dvojí ikonografické zachycení štítu, vždy s erbovním znamením žebříku, štítu ve tvaru doby románské, jaký se užíval ještě ve dvanáctém století, štítu mandlového čili normanského. Jednak je to na již shora zmíněném náhrobníku v kostele P. Marie v Choustníku, jednak, rovněž s erbovním znamením žebříku (spolu s dalšími erby), v Malostranské mostecké věži v Praze. Dlužno snad zdůraznit, že zobrazení jakéhokoliv erbovního znamení v tomto tvaru štítu je v české heraldice zcela ojedinělé. - The New Encyclopaedia Britannica, Vol.3, Chicago - London etc. 199115, s. 977, heslo della Scala Family; Velké dějiny zemí Koruny české II. Praha 2000, s. 382, kde ovšem oprav chybný popis, protože erb Hrabšiců mezi zobrazenými erby není vůbec, a když již „dominantní postavení“ mezi zobrazenými erby, patří ovšem erbu žebříku.

48. Sedláček, August: Hrad, zámky a tvrze IV, s. 78. Do dvanáctého století klade náhrobník v kostele P. Marie v Choustníku heslo Choustník in: Umělecké památky Čech I. Ed. Poche, Emanuel. Praha 1977, s. 532. Náhrobník je tu uveden jako usazený ve hřbitovní zdi. Dnes je náhrobník uložen v kostelní předsíni, ale stav jeho čitelnosti zcela odpovídá staletému uložení na povětrnosti.
49. Nohejlová - Prátová, Emanuela: Příběhy kláštera Opatovického. Praha 1925, s. 40; Sakař, Josef: Dějiny Pardubic I, s. 30; Sedláček, August: Místopisný slovník historický, s. 35 - 36.
50. Kolář, Martin - Sedláček, August: Českomoravská heraldika I, s. 35, 39, II, s. 81; k Soběslavovi z Miletínka Sedláček, August: Hrad, zámky a tvrze I, s. 55.
51. Kombinace dvou erbů pomocí klenoty viz Teplý, Jaroslav: Pernštejnské reliéfy s erbovní pověstí, in: Heraldika viva. Sborník příspěvků z konference českých, moravských a slezských heraldiků 7. - 8. června 1991 v Pardubicích. Pardubice 1992, s. 55, heslo Helšštejn.

doc. PhDr. Jaroslav Teplý, CSc.
Katedra historických věd FHS

←
Hrad Křivoklát.
Erb půlkoně.
Erbovní znamení je v turnajovém čili kolčím štítě. Nevíme však, komu erb patřil. Kresba Adolfa Liebschera.

UNIVERZITA

PARDUBICE

Univerzita Pardubice a její rektor prof. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.
si Vás dovolují pozvat na

PROGRAM KE DNI BOJE STUDENTŮ ZA SVOBODU A DEMOKRACII

v pátek dne 14. listopadu 2003

ve 14:00 hodin v Aule Univerzity Pardubice

na slavnostní akademický obřad

* projev rektora * promoce doktorů * představení nových docentů a profesorů

v 17:00 hodin v Galerii Univerzity Pardubice

na vernisáž výstavy soch Stanislavy Kavanové

v 18:30 hodin u pamětní desky před Univerzitní knihovnou

na vzpomínku na události 17. listopadu (1939 * 1989)

v 19:00 hodin v Aule Univerzity Pardubice

na slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice

F. Schubert * M. Bruch * J. V. H. Voříšek

Alexander Besa - viola * Ludmila Peterková - klarinet

diriguje Zbyněk Müller

(předprodej vstupenek na koncert v pokladně rektorátu, na děkanátě FChT a na vrátnici univerzitní auly,
v předprodeji Komorní filharmonie Pardubice a informačního střediska na tř. Míru)

další doprovodné akce:

v úterý dne 18. listopadu od 17:00 hodin v univerzitní sportovní hale

podzimní maratón v aerobiku

ve středu dne 19. listopadu od 17:00 hodin v klubovně Univerzitního sportovního klubu

**vyhlášení výsledků sportovních soutěží o Standartu rektora
a nejlepších sportovců univerzity v akademickém roce 2002/2003**